

ทำไมต้อง...หลักสูตรฐานสมรรถนะ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

วันที่ 17 มิถุนายน 2562 เวลา 13.00 - 16.30 น.

Why What How

สมรรถนะ : ทำไม อะไร อย่างไร

คณะทำงานจัดทำกรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของคณะกรรมการจัดการเรียนการสอน

ในคณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา

Why

สมรรถนะ : ทำไม

Why ?

ทำไมต้องปฏิรูปหลักสูตร
และการจัดการเรียนการสอน

๑

การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม

๒

การเกิดปัญหาสำคัญที่รุนแรง

การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม

การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม กระทบทุกภาคส่วน กระทบทุกมิติ การศึกษาต้องปรับเปลี่ยน

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้สามารถเข้าถึงเนื้อหาและข้อมูลได้ง่าย และรวดเร็ว ง่าย การเรียนรู้เนื้อหาจากครูจึงจำเป็นน้อยลง แต่สิ่งที่ผู้เรียนต้องการคือ การพัฒนา “ทักษะกระบวนการ” ที่จะต้องใช้ในการจัดการกับข้อมูลมหาศาลให้มีความหมาย และนำไปใช้ประโยชน์แก่ชีวิตของตน

การมีข้อมูล สารสนเทศ และความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาก สิ่งสำคัญจำเป็นคือ ต้องรู้เท่าทัน สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล

เทคโนโลยีก้าวหน้า คนในโลกเชื่อมโยงผ่านโลกออนไลน์ ต้องเพิ่มคุณลักษณะใหม่คือ ความเป็นพลเมืองโลก ทักษะข้ามวัฒนธรรม (Cross- Cultural Understanding) การเป็นพลเมืองดิจิทัล (Digital Citizen)

การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม

เกิดอาชีพใหม่ๆ ซึ่งเป็นอาชีพที่เราไม่รู้จัก จึงต้องเตรียมคนในเรื่องทักษะการเป็นผู้ประกอบการ

มีแนวคิดหลากหลายและหลายเรื่องเป็นประเด็นถกเถียง (Controversial issue) ไม่อาจลงข้อสรุปต้องเพิ่มทักษะการคิดวิจารณ์ การวิพากษ์ และวัฒนธรรมแห่งการตั้งคำถาม (Questioning Culture) ไปจนถึงเรื่องการให้เด็กได้เรียนรู้ปรัชญา (Philosophy for Children: P4C)

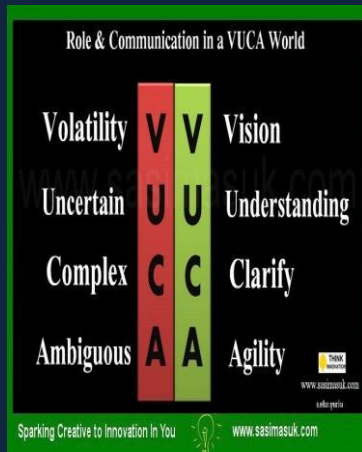
มีทักษะสำคัญที่ต้องเพิ่มเติมเพื่อใช้ในยุศตวรรษที่ ๒๑

โลกในศตวรรษที่ 21

(คศ. 2019 -2099 : พ.ศ. 2562-2642)

โลกในศตวรรษที่ 21 : VUCA World

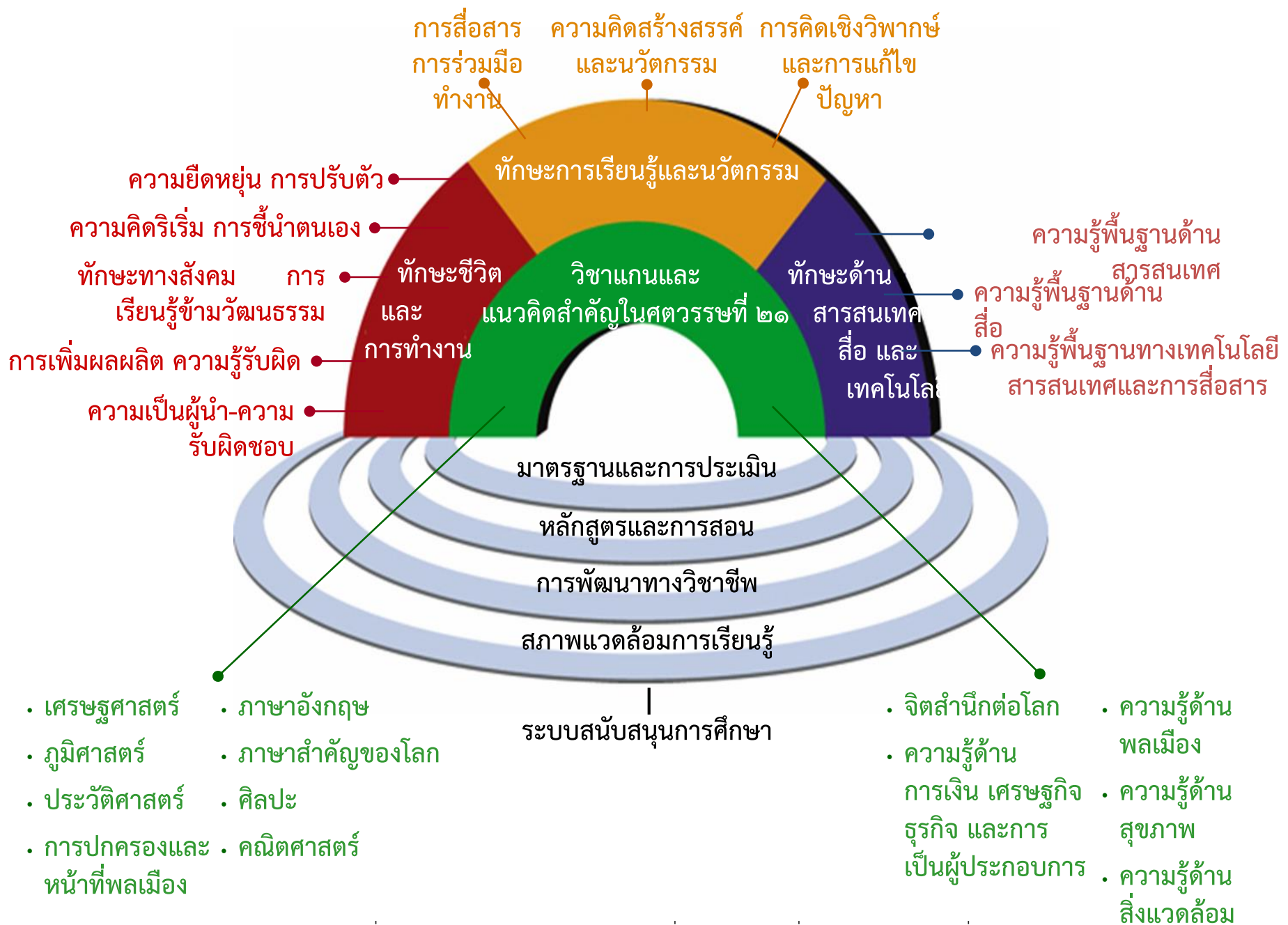

Volatility : มีความผันผวน แปรปรวน

Uncertainty : ไม่มีความแน่นอน

Complexity : มีความซับซ้อน

Ambiguity : มีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน

แผนภาพที่ 1 กรอบความคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดย ภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Bellanca and Brandt, 2010 แปลโดย วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตตฤกษ์)

ผลลัพธ์ด้านความรู้ในวิชาแกน และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

3Rs

- Reading
- Writing
- Arithmetic

4Cs

- Critical Thinking and Problem Solving
- Communication
- Collaboration
- Creativity and Innovation

“3Rs + 8Cs + 2Ls” ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

- Reading, Riting, Rithmetics + 21st Century Themes
- Critical Thinking & Problem Solving
(ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา)
- Creativity & Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม)
- Collaboration, Teamwork & Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ)
- Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์)
- Communication, Information & Media Literacy
(2-3 ภาษา) (ทักษะด้านการสื่อสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ)
- Computing & Media Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ)
- Career & Learning Self-reliance (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)
- Change (ทักษะการเปลี่ยนแปลง)
- Learning Skills (ทักษะการเรียนรู้)
- Leadership (ภาวะผู้นำ)

Why ?

การเกิดปัญหาสำคัญที่รุนแรง

๑) ปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในภาพรวม ผลการทดสอบ O-NET ของผู้เรียนต่ำมาก

คุณภาพการศึกษาไทยต่ำมาก
ผลการสอบ O - NET ต่ำมาก

ผลการสอบ O - NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๖๑

ผู้เข้าสอบกว่า ๓๗๒,๐๐๐ คน

คะแนนเฉลี่ย	คณิตศาสตร์	๒๔.๕๓%
	ภาษาอังกฤษ	๒๘.๓๑ %
	วิทยาศาสตร์	๒๙.๓๗ %
	สังคมศาสตร์	๓๔.๗๐ %
	ภาษาไทย	๔๙.๒๕ %

ส่วนใหญ่คะแนนต่ำกว่าปีก่อน

ผลคะแนนผู้จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่ตกเกณฑ์

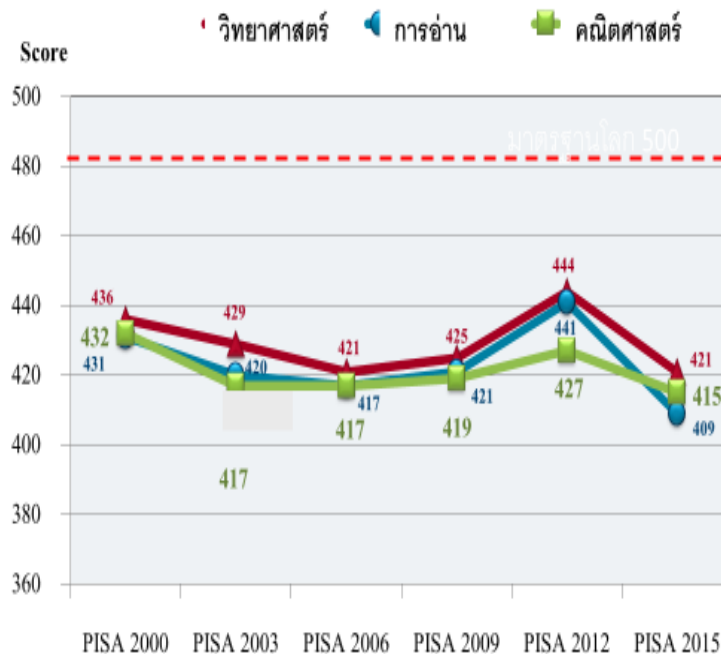
Why ?

การเกิดปัญหาสำคัญที่รุนแรง

๒) ปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในภาพรวม ผลการสอบPISA ต่ำมาก
อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ๑๕ ปี ไม่ได้มาตรฐานสากล

ผลการสอบ PISA ต่ำมาก ตลอด 15 ปี

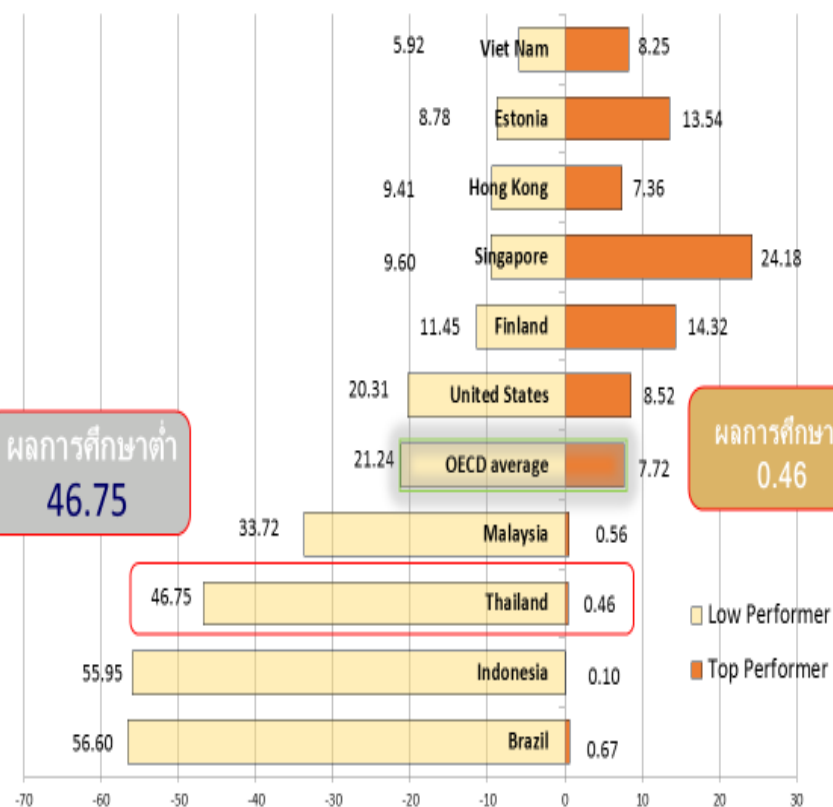
การศึกษาไทยไม่ได้มาตรฐานสากล

Why ?

การเกิดปัญหาสำคัญที่รุนแรง

๓) ปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในภาพรวม ระดับความสามารถของนักเรียนไทยเมื่อเทียบกับชาติต่าง ๆ อยู่ในระดับต่ำมาก

ระดับความสามารถของนักเรียนไทยเปรียบเทียบกับชาติต่าง ๆ (ร้อยละ)

ผลการศึกษต่ำ
46.75

ผลการศึกษาสูง
0.46

คุณลักษณะของผู้เรียนไม่น่าพอใจ

ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด

หัวโต ตัวลีบ

รู้ธรรมะ แต่ไม่มีธรรมะ

นกแก้วนกขุนทอง

เก่งแบบเปิด

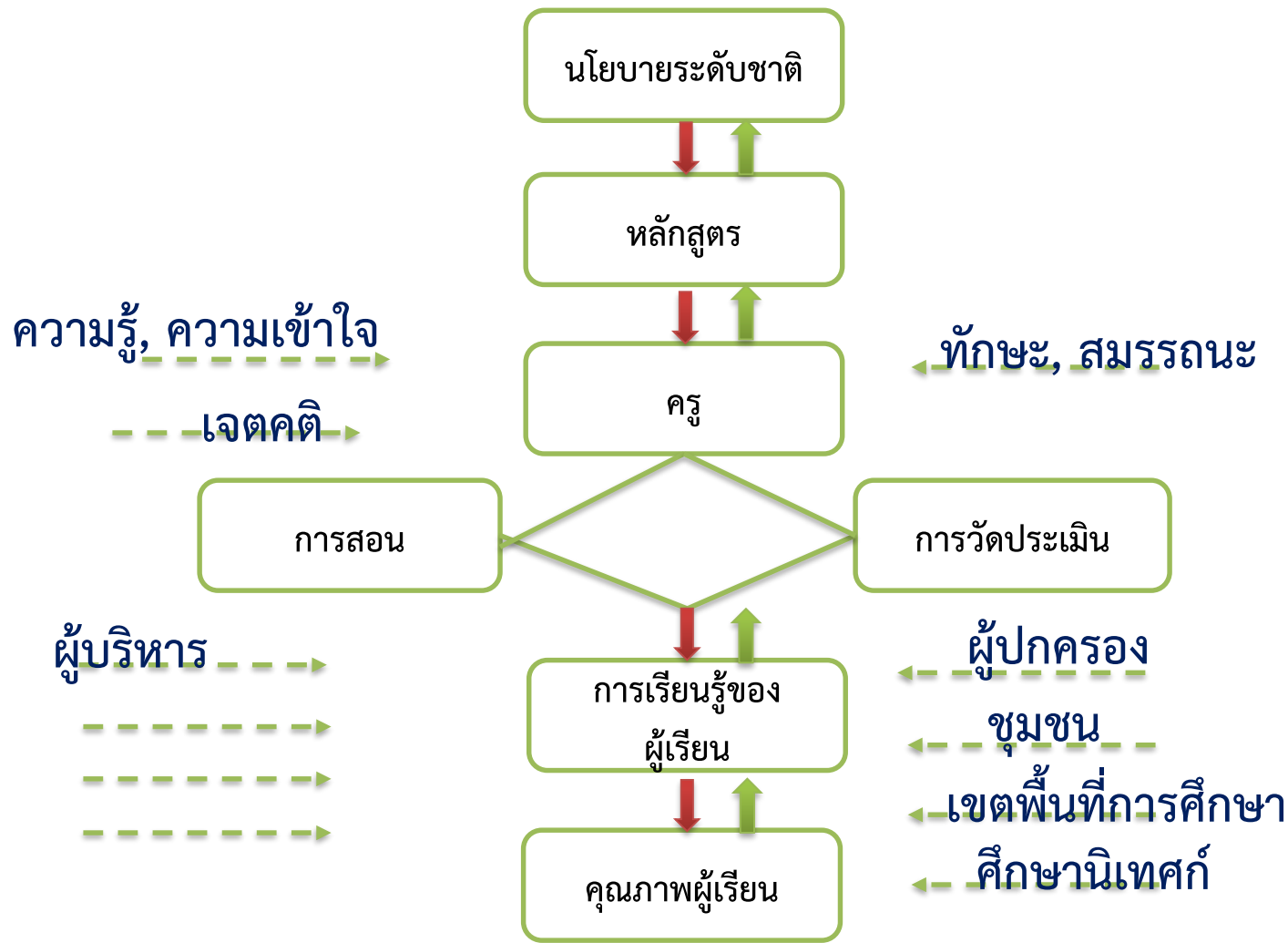
เรียนเพื่อสอบ

เรียนแบบตัวใครตัวมัน

ไม่แคร์ ไม่สน ที่จะเรียนรู้ในระบบ

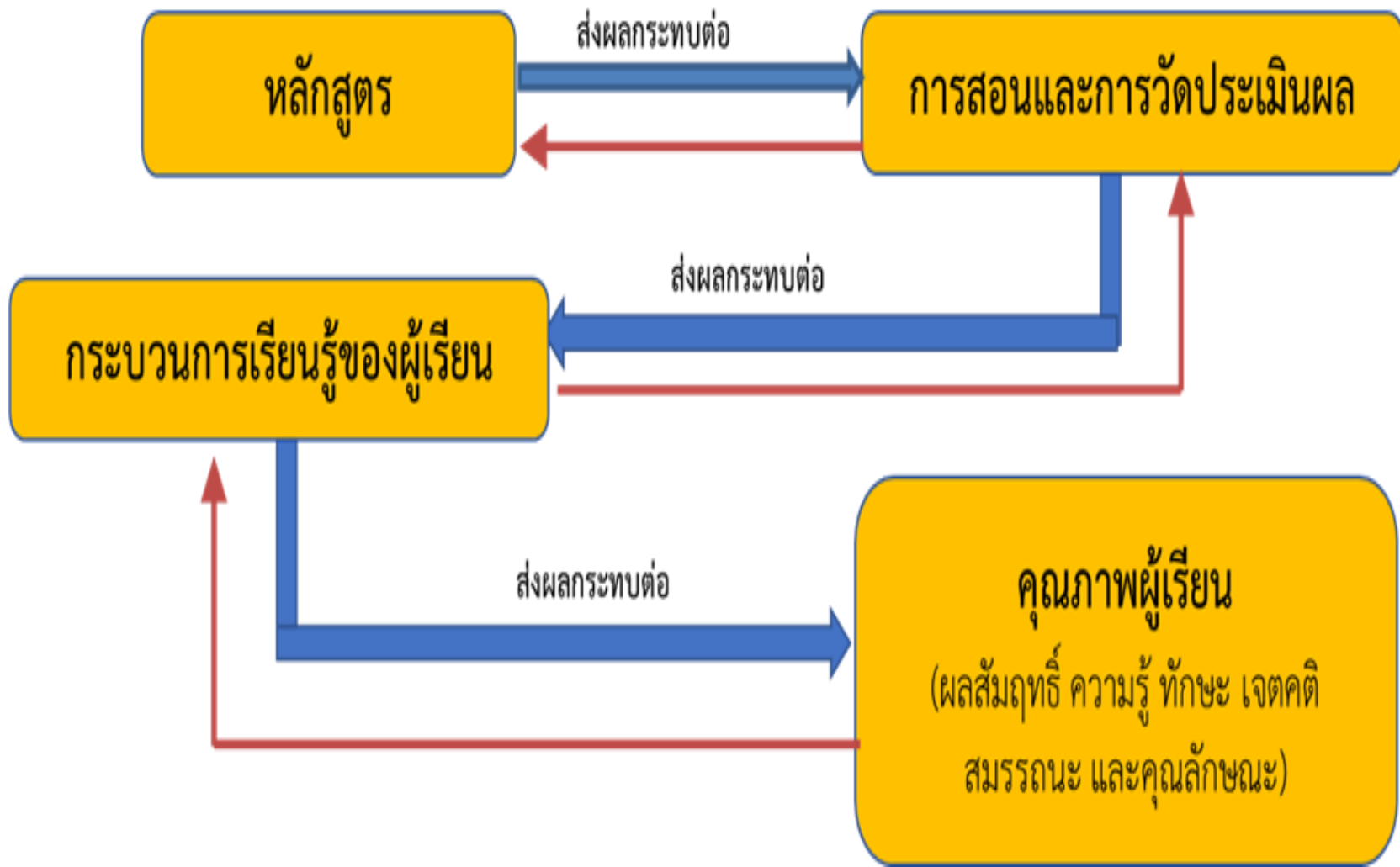

อะไรคือสาเหตุ?

(ความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะ สมรรถนะ ผลสัมฤทธิ์)

สาเหตุของปัญหาผู้เรียนด้วยคุณภาพ

หลักสูตร	การสอนและการวัดและประเมินผล	การเรียนรู้ของผู้เรียน	คุณภาพผู้เรียน
ด้านโครงสร้าง เนื้อหาและเวลาเรียน หลักสูตรอิงมาตรฐานมีตัวชี้วัดจำนวนมาก และตัวชี้วัดอิงเนื้อหา	สอนเนื้อหาจำนวนมาก แบบถ่ายทอดความรู้ เน้นความจำ เนื้อหาไกลตัวผู้เรียน	เรียนอย่างไม่เข้าใจ ไม่มีความหมาย ไม่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับตัวเอง	เบื่อการเรียน ไม่ใฝ่เรียนรู้ไม่เห็นคุณค่าของการเรียนรู้
	- ใช้เวลาสอนเนื้อมาก มีเวลาฝึกทักษะและพัฒนาคุณลักษณะน้อย - เนื้อมาก เวลาลน้อย ทำให้ไม่สามารถสอนได้ลึกซึ้ง	- ไม่ได้ฝึกทักษะและฝึกปฏิบัติอย่างเพียงพอ - เรียนรู้แบบผิวเผิน (surface learning) ไม่ได้ศึกษาแบบวิเคราะห์เจาะลึก	- ขาดทักษะและที่จำเป็น ทำไม่เป็น - มีความเข้าใจผิวเผิน ทำให้ใช้ความรู้ไม่ได้แก้ปัญหาไม่เป็น
จุดประสงค์การเรียนรู้กำหนดแยกเป็นความรู้ ทักษะ และเจตคติ	สอนแยกตามตัวชี้วัด รายตัว และจุดประสงค์ รายข้อ	เรียนรู้เป็นส่วนๆ ไม่เกิดการเรียนรู้ที่เป็นองค์รวม	ขาดสมรรถนะความสามารถในการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
	สอนแยกส่วน โดยไปไม่ถึงการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ	ไม่มีประสบการณ์ในการฝึกใช้ความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ	ขาดสมรรถนะความสามารถในการนำความรู้ไปใช้

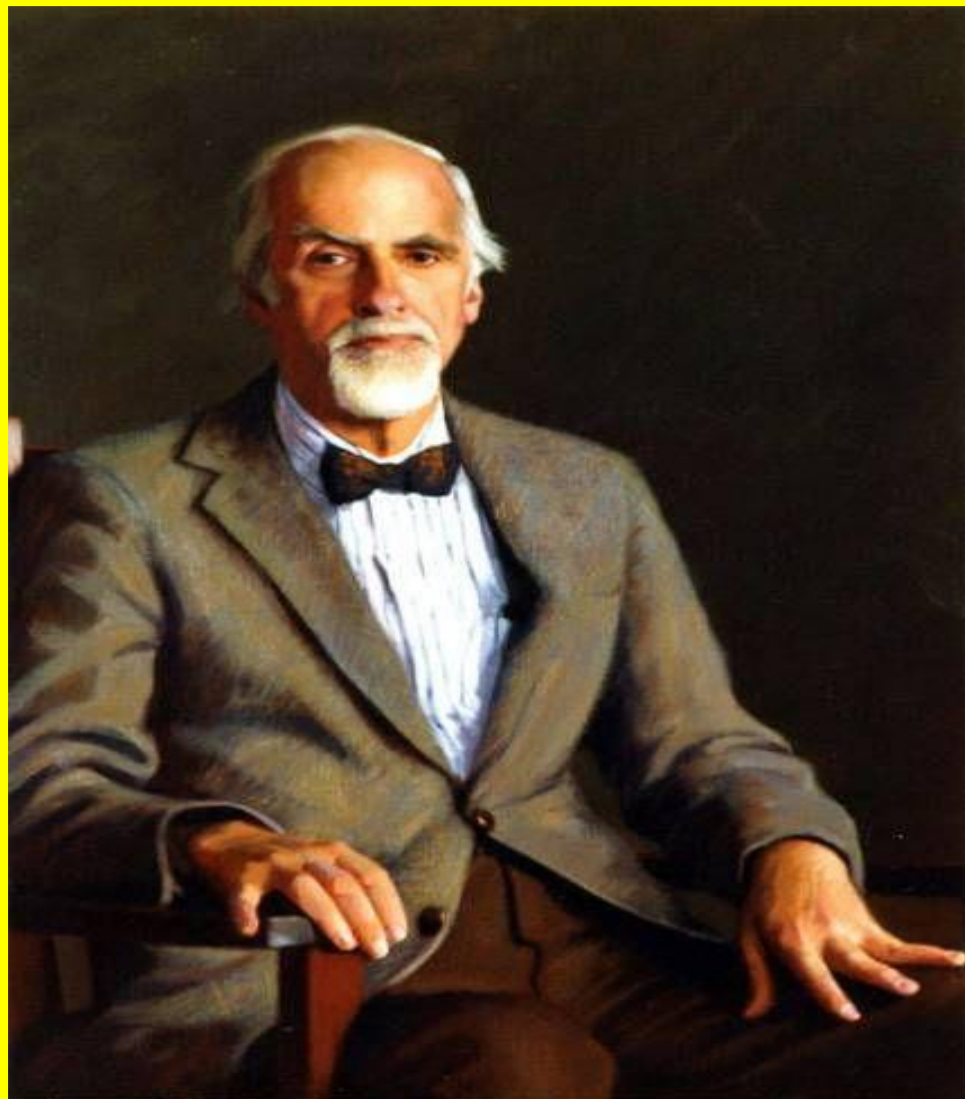
หลักสูตร	การสอนและการวัด ประเมินผล	การเรียนรู้ของผู้เรียน	คุณภาพผู้เรียน
ด้านการเรียน การสอน กำหนดให้ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	สอนเน้นเนื้อหาตามกรอบหลักสูตร ไม่สามารถออกแบบการสอนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	เรียนรู้แบบจดจำ ไม่เข้าใจ	ขาดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง จึงนำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้มาก
ส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning)	เวลาน้อย แต่เนื้อหา มาก จึงเน้นสอนป้อนความรู้ (spoon feeding)	ขาดโอกาสได้คิด ลงมือปฏิบัติ และประยุกต์ใช้ความรู้	- เป็นผู้เรียนที่เฉยชา (Passive learner) - ขาดความสามารถในการคิดการทำงานและการนำความรู้ไปใช้
- กำหนดให้ใช้รูปแบบ/วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย - กำหนดให้มีการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างตามความต้องการของผู้เรียนและบริบท	- ครูขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะการสอนด้วยวิธีการหลากหลาย จึงสอนตามความถนัด ความสะดวก หรือความเคยชิน - ครูยังสอนแบบ whole class ยังขาดความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่าง	เรียนรู้ด้วยรูปแบบและวิธีการเดียวกันทั้งหมด ทั้ง ๆ ที่มี style การเรียนรู้ ความถนัดและความสามารถที่แตกต่างกัน	ผู้เรียนจำนวนมากไม่เกิดการเรียนรู้/ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย

หลักสูตร	การสอนและการวัด ประเมินผล	การเรียนรู้ของผู้เรียน	คุณภาพผู้เรียน
กำหนดให้ครูพัฒนาสมรรถนะ ๕ ประการให้แก่ผู้เรียน	ครูไม่เข้าใจ ขาดทั้งความรู้และทักษะในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน	ไม่ได้เรียนรู้ผลไม่ได้รับการฝึกนำความรู้ความเข้าใจ ทักษะต่างๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดสมรรถนะ	ไม่เกิดสมรรถนะตามที่กำหนด
ด้านการวัดและประเมินผล กำหนดให้วัดและประเมินตามตัวชี้วัดทุกตัว	- สอบทุกตัวชี้วัดใช้เวลามาก - เร่งสอนเพื่อให้ได้สอบตามตัวชี้วัด	- เครียด เพราะต้องสอบบ่อย - ใช้เวลาไปกับการท่องจำเพื่อนำไปสอบแทนที่จะได้ใช้เพื่อการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งขึ้น	- ขาดทักษะการคิดไตร่ตรอง มองย้อนและสะท้อนผล - เรียนเพื่อให้สอบผ่าน
	- ไม่ได้ประเมินองค์รวมของความรู้ความเข้าใจ สอบแยกตามตัวชี้วัดแต่ละตัว - ละเลยการประเมินทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะ เพราะขาดเครื่องมือวัด	- เรียนรู้แบบแยกส่วน ไม่เห็นความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่เรียน - ไม่ให้ความสนใจกับการพัฒนาคุณลักษณะ ค่านิยม หรือเจตคติ	- ไม่เห็นผลลัพธ์ที่เป็นองค์รวมของผู้เรียน - ใส่ใจเฉพาะเรื่องที่จะสอบแล้วได้คะแนน

สรุปสาเหตุหลักของปัญหาผู้เรียนด้อยคุณภาพ

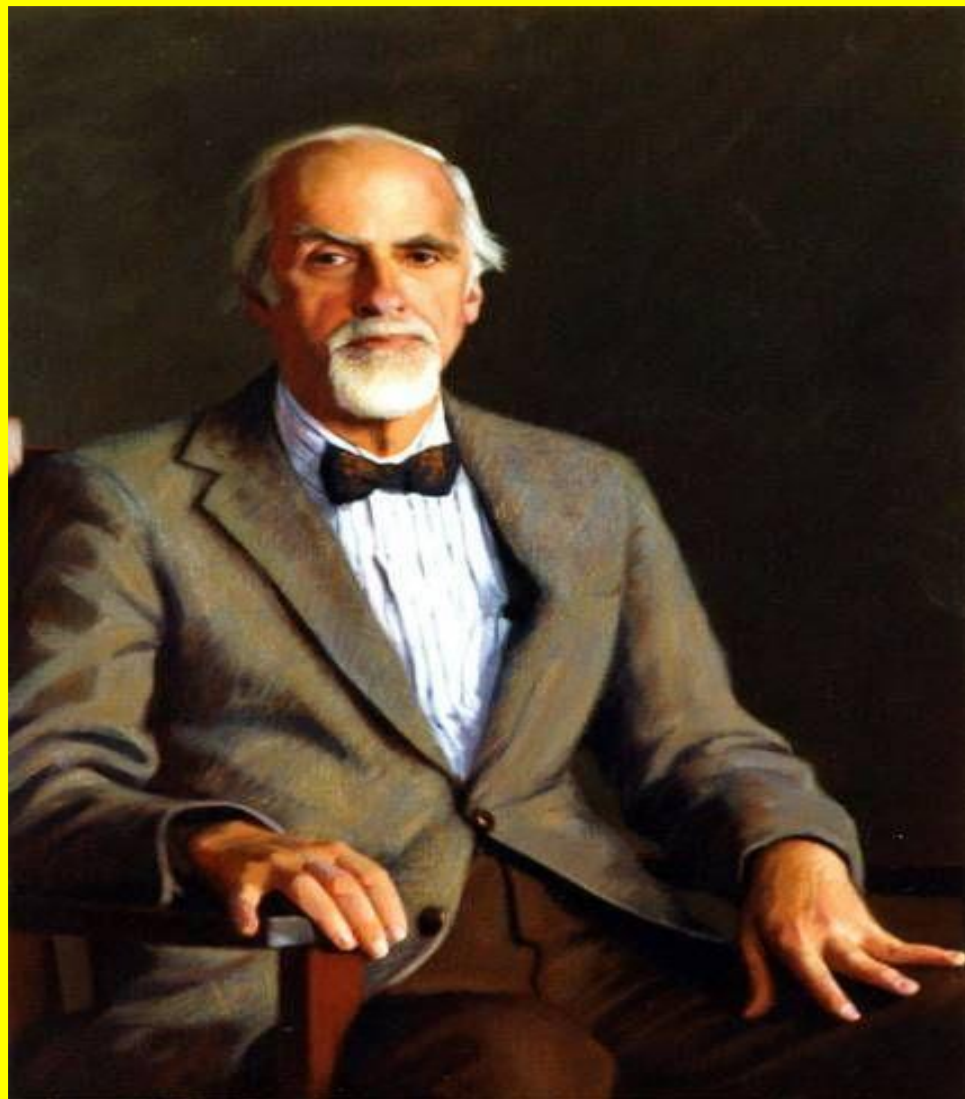
การที่คุณภาพของผู้เรียนตกต่ำทั้งทางด้านผลสัมฤทธิ์และ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ก็เนื่องมาจากหลักสูตรเน้นความรู้ เนื้อหา
จำนวนมาก ครูยังไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมี
คุณภาพ และยังไม่ถึงการจัดประสบการณ์ที่ช่วยให้ผู้เรียน
สามารถนำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่ได้เรียนรู้แล้ว
ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ การทำงาน การปฏิบัติ
ตน การใช้ชีวิต และการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ส่งผลให้
ผู้เรียนขาดสมรรถนะต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต
อันแสดงถึงความด้อยคุณภาพของผู้เรียน

การศึกษาที่แน่นยำ
การเรียนรู้เนื้อหา
ไม่เพียงพออีกต่อไปแล้ว
ในการดำรงชีวิตและ
การทำงานในโลกศตวรรษ
ใหม่ ภายใต้ความท้าทาย
ใหม่ๆ”

สมรรถนะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของ
การทำงานที่ดีกว่าเชาวน์ปัญญา
(Intelligence) ที่จะเห็นได้ว่า **ผู้เรียนที่เรียน**
เก่งอาจไม่ประสบความสำเร็จในการทำงาน
เสมอไป แต่ผู้ที่ทำงานเก่งมักประสบ
ความสำเร็จสูงในการทำงาน เนื่องจาก
สามารถประยุกต์ใช้หลักการ วิธีการ ทักษะ
และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีอยู่ให้เกิด
ประโยชน์ในงานที่ทำ”

(David C. McClelland
แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด)

เนื่องจากหลักสูตร การสอนและ
การวัดประเมินผล แบบเดิม ยังไม่สามารถส่งผล
กระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ และคุณภาพ
ผู้เรียน ตามที่พึงปรารถนา จึงจำเป็นต้องที่
จะต้องแสวงหาแนวคิด แนวทาง และวิธีการอื่น
ที่จะสามารถช่วยให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ

สิ่งที่เป็นอยู่

เด็กไทยส่วนใหญ่ได้รับความรู้จำนวนมาก แต่ยังไม่สามารถใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ต่อชีวิตได้เท่าที่ควร รวมทั้งยังขาดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกปัจจุบันและอนาคต ทำให้มีขีดความสามารถต่ำในการแข่งขันกับนานาชาติ ซึ่งจะกระทบต่อความอยู่รอดและความอยู่ดีของประชาชนและประเทศชาติ

สิ่งที่มีความจำเป็น

ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ได้มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนในการช่วยกันพัฒนาผู้เรียนในทุกระดับการศึกษา ให้เป็นผู้มีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็น ทันต่อความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของโลก

What

สมรรถนะ : อะไร

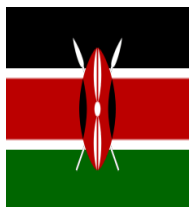
การศึกษาข้อมูลในระดับนานาชาติพบว่า....

-หลายประเทศมีปัญหาล้ายคลึงกับประเทศไทยและ
เลือกใช้แนวคิดการศึกษาฐานสมรรถนะในการพัฒนา
ผู้เรียน

-ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกต่างให้ความสำคัญกับการ
พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกแห่ง
ศตวรรษที่ ๒๑

ข้อมูลสนับสนุนการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ของไทย

ประเทศที่ปรับหลักสูตรเดิมไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ

สาธารณรัฐเคนยา

หลักสูตรเดิมมีความเข้มงวดมากเกินไป มีแนวทางไม่หลากหลายที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถ

สาธารณรัฐรวันดา

หลักสูตรเน้นไปที่ความรู้มากกว่าทักษะที่จะนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติได้ เช่น การแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นความสามารถที่ตลาดแรงงานต้องการอย่างมาก

ข้อมูลสนับสนุนการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ของไทย

ประเทศที่ปรับหลักสูตรเดิมไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ

รัฐ New York
ประเทศสหรัฐอเมริกา

หลักสูตรเดิมจัดการศึกษาให้เด็ก
เลื่อนจากชั้นหนึ่งสู่อีกชั้นหนึ่งได้ แต่ไม่
ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทักษะ
ที่จำเป็นของผู้เรียน

รัฐ Alberta
ประเทศแคนาดา

มุ่งจัดการศึกษาเพื่อการทำงานในอนาคต
ได้ต้องมีหลักสูตรระดับจังหวัด ที่จัดการศึกษาให้
นักเรียนได้เริ่มต้นชีวิตที่ดีที่สุด และพัฒนาผู้เรียน
ให้สามารถดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ได้ โดย
ประสบความสำเร็จ หลักสูตรจึงต้องสนองความ
ต้องการจำเป็นของผู้เรียน เป็นหลักสูตรที่มี
ความหมายสำหรับผู้เรียน และเอื้อต่อผู้เรียนทุกคน

ข้อมูลสนับสนุนการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ของไทย

ประเทศที่ปรับหลักสูตรเดิมไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ

รัฐคูเวต

มุ่งยกระดับการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้เรียน และมุ่งเตรียมพลเมืองของชาติให้ไปสู่โลกกว้างได้ตั้งแต่ช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๑

สหรัฐเม็กซิโก

มุ่งมั่นที่จะพัฒนาความชัดเจนระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาในการศึกษาขั้นพื้นฐานและมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการแสวงหาแนวทางการสอนที่ช่วยส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียนมากกว่าให้เรียนรู้ด้วยการท่องจำ

ข้อมูลสนับสนุนการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ของไทย

ประเทศที่ปรับหลักสูตรเดิมไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ

สาธารณรัฐโปรตุเกส

เผชิญความท้าทายที่จะลดภาระเกี่ยวกับเนื้อหา โดยการนิยามใหม่เรื่อง “**การเรียนรู้ที่สำคัญจำเป็น**” โดยเน้นข้อเท็จจริงและสมรรถนะสำคัญที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นนักคิด

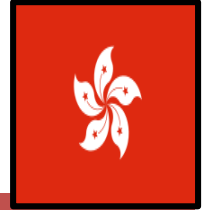

สาธารณรัฐเอสโตเนีย

ปรับการทดสอบและการประเมินที่จะช่วยให้เกิดความมั่นใจว่าสะท้อนเป้าหมายในหลักสูตรระดับชาติ ได้แก่ การบูรณาการความรู้และการปฏิบัติ รวมทั้งการเรียนรู้เชิงรุก

ประเทศในทวีปเอเชียตะวันออกที่ให้ความสำคัญ กับการพัฒนาสมรรถนะ

เขตบริหารพิเศษฮ่องกง
แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

- ความสามารถในการใช้ภาษา 2 - 3 ภาษา (Trilingual and bilingual Competency)
- ความสามารถในการนำความรู้ไปใช้ในบริบทต่าง ๆ (T-shaped knowledge)
- ความรู้ในการควบคุมเทคโนโลยี (Knowledge to master and go Beyond Technologies)
- ความรู้ด้านภูมิศาสตร์เศรษฐกิจประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของสังคมประเทศชาติและโลก (Knowledge of the Geography, Economy, History, and Culture of Society, The Nation, and The World)

ประเทศในทวีปเอเชียตะวันออกที่ให้ความสำคัญ กับการพัฒนาสมรรถนะ

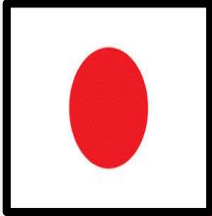

สาธารณรัฐสิงคโปร์

- การตระหนักรู้ตนเอง (Self- Awareness)
- การจัดการตนเอง (Self- Management)
- การตระหนักรู้ทางสังคม (Social Awareness)
- การจัดการด้านความสัมพันธ์ (Relationship Management)
- การตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ (Responsible Decision - Making)

ประเทศในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สำคัญ กับการพัฒนาสมรรถนะ

ญี่ปุ่น

- การรู้ชั้นพื้นฐาน (Basic Literacy)
- ความสามารถในการคิด (Thinking Ability)
- ความสามารถเชิงปฏิบัติในการกระทำเพื่อโลก (Practical ability to act for The World)

ประเทศในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่สำคัญ กับการพัฒนาสมรรถนะ

สาธารณรัฐเกาหลีใต้

- ความสามารถในการจัดการตนเอง (Self-Management Competency)
- ความสามารถในการประมวลความรู้และข้อมูลสารสนเทศ (Knowledge/Information Processing Competency)
- ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking Competency)
- ความสามารถด้านสุนทรียศาสตร์ทางอารมณ์ (Aesthetic - Emotional Competency)
- ความสามารถในการสื่อสาร (Communication Skills)
- ความสามารถในการเป็นพลเมือง (Civic Competency)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้
ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่
และไอร์แลนด์เหนือ

- ทักษะการสื่อสาร (Communication)
- ทักษะด้านตนเองและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Personal and Interpersonal Skills)
- ทักษะการจัดการข้อมูลสารสนเทศ (Managing Information)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

สกอตแลนด์

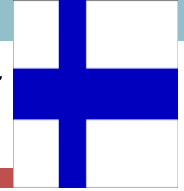

- ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จ (Successful Learners)
- ความมั่นใจส่วนตัว (Confident Individuals)
- พลเมืองที่รับผิดชอบ (Responsible Citizens)
- จิตสาธารณะ (Effective Contributors)
- การมีสุขภาพที่ดี (Health and Wellbeing)
- ทักษะในการเรียน, ทักษะชีวิตและการทำงาน (Skills for Learning, Life and Work)
- การรู้หนังสือ (Literacy)
- การรู้เรื่องจำนวน (Numeracy)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

สาธารณรัฐฟินแลนด์

- การคิดและการเรียนรู้ที่จะเรียน (Thinking and Learning to Learn)
- สมรรถนะทางวัฒนธรรม การปฏิสัมพันธ์ และการแสดงออกถึงการเป็นตัวของตัวเอง (Cultural Competence, Interaction, and Self- Expression)
- การดูแลตนเองและการจัดการกับชีวิตประจำวัน (Taking Care of Oneself and Managing Daily Life)
- ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสาร (Information and Communication Technology (ICT) Competence)
- ชีวิตการทำงานและการเป็นเจ้าของกิจการ (Working Life Competence and Entrepreneurship)
- การมีส่วนร่วมและการสร้างอนาคตที่ยั่งยืน (Participation, Involvement, and Building a Sustainable Future)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

ราชอาณาจักรนอร์เวย์

- การสื่อสาร (Being able to Express oneself)
- การเขียน (Being able to express oneself in Writing)
- การใช้เครื่องมือดิจิทัล (Being able to use Digital Tools)
- การอ่าน (Being able to Read)
- การรู้เรื่องจำนวน (Being able to Develop Numeracy)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

แคนาดา

- การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking)
- การคิดแก้ปัญหา (Problem solving)
- การจัดการข้อมูลสารสนเทศ (Managing Information)
- การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)
- การสื่อสาร (Communication)
- การร่วมมือ (Collaboration)
- สมรรถนะทางวัฒนธรรมและการเป็นพลโลก (Cultural and Global Citizenship)
- การเจริญเติบโตและมีความสุขที่ดี (Personal Growth and Well-Being)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

เครือรัฐออสเตรเลีย

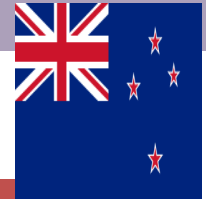

- การรู้หนังสือ (Literacy)
- ทักษะการคิด (Thinking Skills)
- ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)
- การจัดการตนเอง (Self- Management)
- การทำงานเป็นทีม (Teamwork)
- ความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural Understanding)
- คุณธรรม จริยธรรมและความสามารถทางสังคม (Ethical Behavior and Social Competence)
- การรู้เรื่องจำนวน (Numeracy)
- เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT)
- ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

นิวซีแลนด์

- การใช้ภาษา สัญลักษณ์และข้อความ (Using language, symbols and text)
- การจัดการตนเอง (Managing- Self)
- ความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Relating to Others)
- การมีส่วนร่วมและจิตสาธารณะ (Participating and Contributing)
- การคิด (Thinking)

ประเทศในทวีปยุโรป อเมริกาเหนือ ออสเตรเลีย และแอฟริกาใต้ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะ

สาธารณรัฐแอฟริกาใต้

- การระบุและแก้ปัญหา(Identify and Solve Problems)
- การทำงานร่วมกับผู้อื่น(Work effectively with Others)
- การรวบรวม เเคราะห์ จัดระบบและประเมินข้อมูลสารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณ (Collect, Analyze, Organize and Critically Evaluate Information)
- การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Communicate effectively)
- การใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ (Use Science and Technology Effectively)
- การแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจเกี่ยวกับโลกในฐานะเป็นชุดของระบบที่เกี่ยวข้องกัน (Demonstrate Understanding of The World as a Set of Related Systems)
- พัฒนาเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (การไตร่ตรองและ หากลยุทธ์ในการเรียนที่มีประสิทธิภาพ เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ รักษาวัฒนธรรมและมีจริยธรรม

ข้อเสนอจากการรายงานของ PISA

“

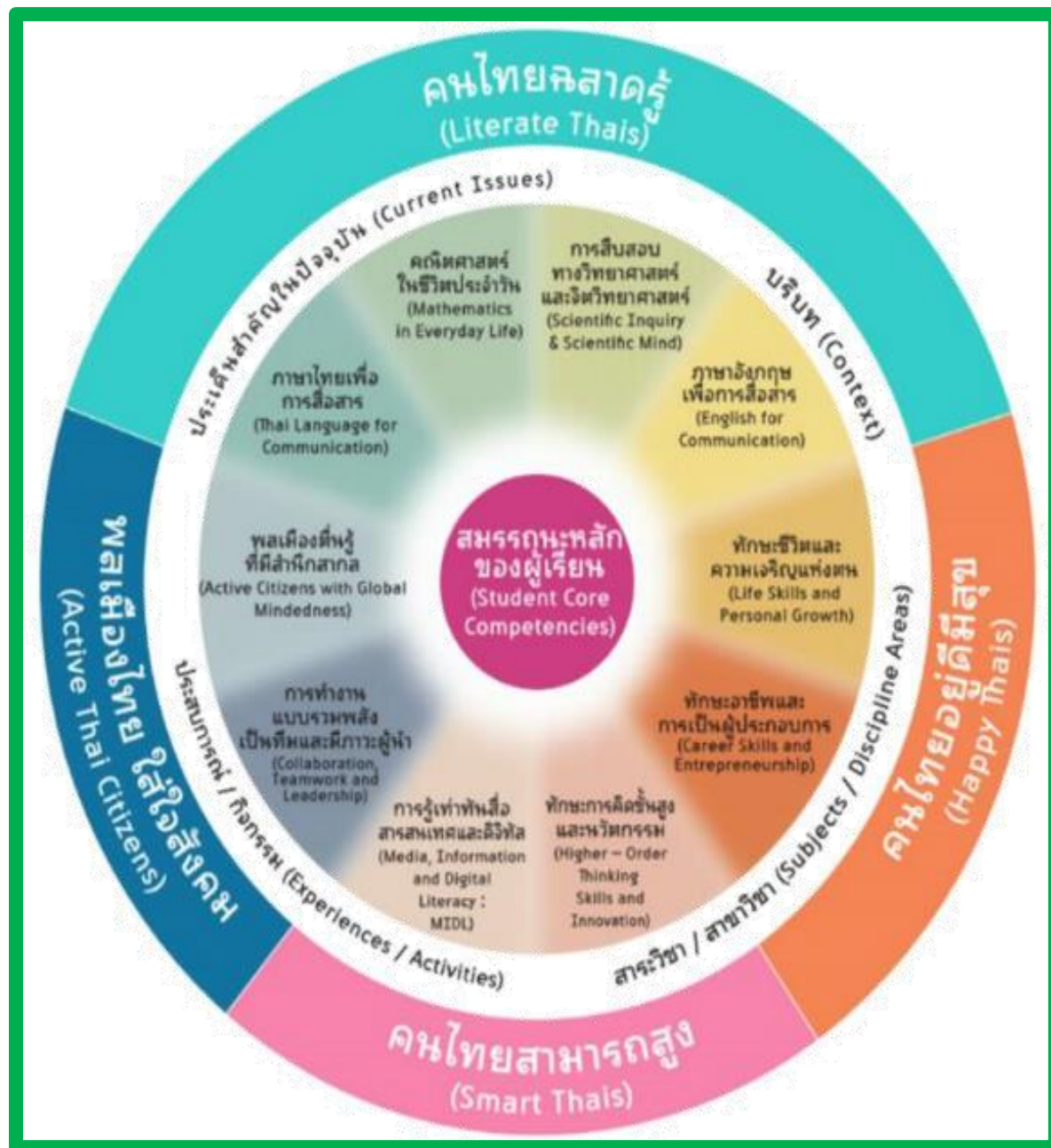
“

จากการประเมินความรู้และทักษะของผู้เรียนในเรื่อง

การอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการแก้ปัญหา พบว่า **ความสำเร็จ
ในชีวิตของนักเรียนขึ้นอยู่กับระดับของสมรรถนะของผู้เรียน (students'
success in life depend on a much wider range of
competencies)**

ในโลกยุคใหม่ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น มีความท้าทายมากขึ้น ใน
สภาพการณ์เช่นนี้สมรรถนะของบุคคลที่จะพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่ต้องการก็
จะมีความซับซ้อนมากขึ้น มิใช่เป็นเพียงทักษะที่เคยกำหนดไว้แต่เดิม

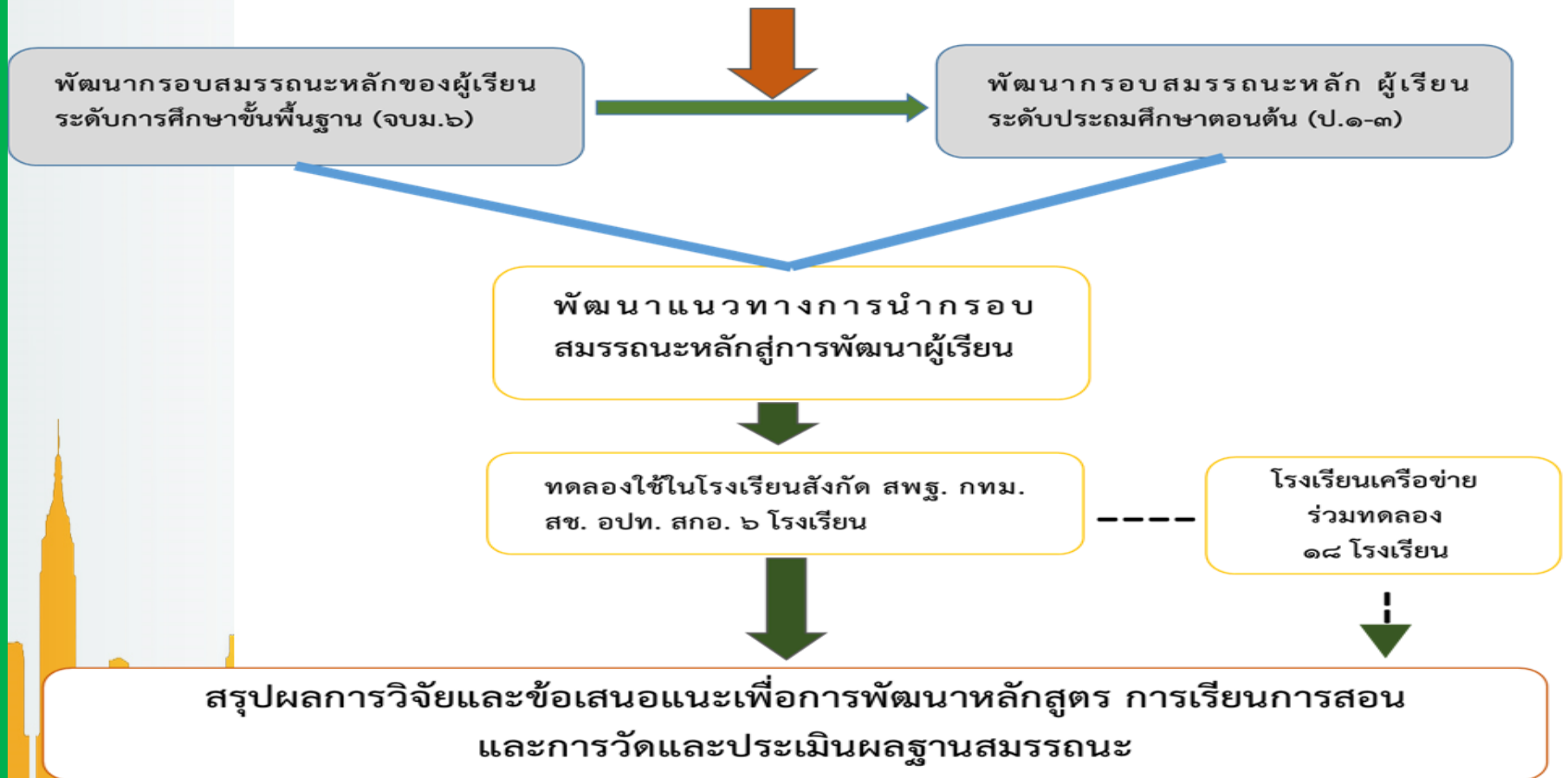
การศึกษาความ
เป็นไปได้ของ
การจัด
การศึกษาฐาน
สมรรถนะ
(CBE)ใน
ประเทศไทย

โครงการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น สำหรับหลักสูตรระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอบโจทย์

๑. เด็กไทยควรมีสมรรถนะอะไรที่จำเป็นสำหรับชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑
๒. มีแนวทางอะไรบ้างที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่ต้องการ
๓. มีความเป็นไปได้เพียงใดที่โรงเรียนไทยและครูไทยจะสามารถพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดฐานสมรรถนะ
๔. จะมีอุปสรรคหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องอะไรบ้าง

รายการสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓

สมรรถนะที่ ๑ ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (Thai Language for Communication)

สมรรถนะที่ ๒ คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน (Mathematics in Everyday Life)

สมรรถนะที่ ๓ การสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์

(Scientific Inquiry and Scientific Mind)

สมรรถนะที่ ๔ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communication)

สมรรถนะที่ ๕ ทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน

(Life Skills and Personal Growth)

รายการสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ (ต่อ)

สมรรถนะที่ ๖ ทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ

(Career Skills and Entrepreneurship)

สมรรถนะที่ ๗ ทักษะการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม

(Higher-order Thinking Skills and Innovation)

สมรรถนะที่ ๘ การรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล

(Media, Information and Digital Literacy)

สมรรถนะที่ ๙ การทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีม และมีภาวะผู้นำ

(Collaboration, Teamwork and Leadership)

สมรรถนะที่ ๑๐ พลเมืองตื่นรู้ที่มีสำนึกสากล

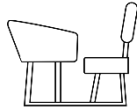
(Active Citizen with Global Mindedness)

คนไทยสามารถสูง SMART THAIS

คิดรอบคอบ พิจารณารอบด้าน สู่การแก้ปัญหา
พัฒนานวัตกรรม รู้เท่าทันตนเอง เท่าทันสื่อ เท่าทันสังคม

คนไทยอยู่ดีมีสุข

HAPPY THAIS

-รู้จักตน พึ่งพาตน เป็นคนสุขง่าย
ใฝ่ความดี มีสุนทรีย์ มีวินัย ใส่ใจ
เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียงและ
สมดุล

-มีทักษะการทำงาน สร้างพื้นฐาน
อาชีพตามถนัด บริหารจัดการ
ประกอบการอย่างสร้างสรรค์และ
ใส่ใจสังคม *

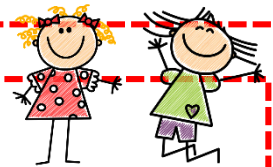

ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ของการศึกษา

คนไทยฉลาดรู้

LITERATE THAIS

-ใช้ภาษาสื่อความคิดอย่างสร้างสรรค์ ผูกพันและภาคภูมิใจ
ในความเป็นไทย ติดต่อสัมพันธ์ไทย-สากล
-ใช้ตรรกะคณิต-วิทย์ในชีวิต พิชิตปัญหา

พลเมืองไทยใส่ใจสังคม

ACTIVE THAI CITIZEN

รวมพลังทำงาน

ร่วมกิจการสาธารณะ

มีภาวะผู้นำ มีสัมพันธ

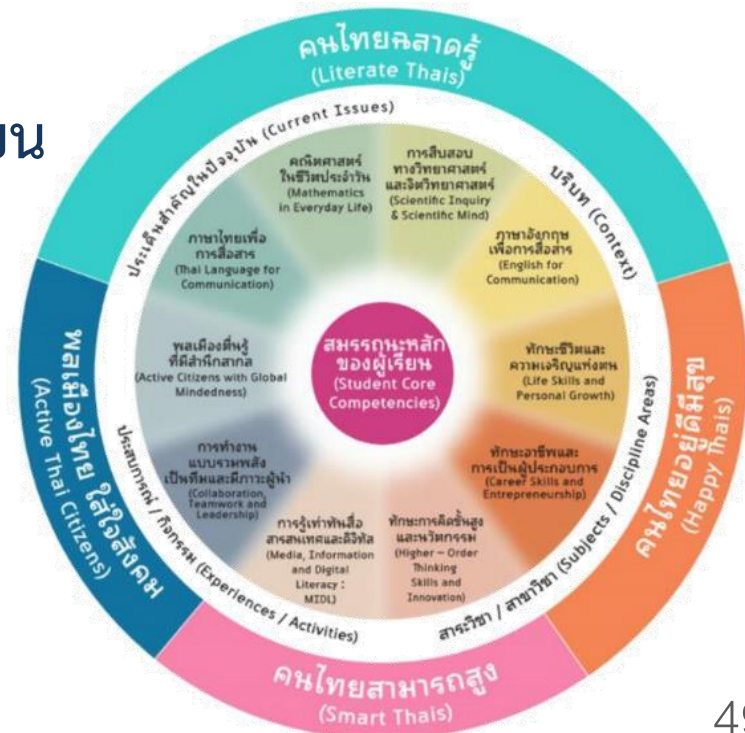
อันดี เคารพศักดิ์ศรีและ

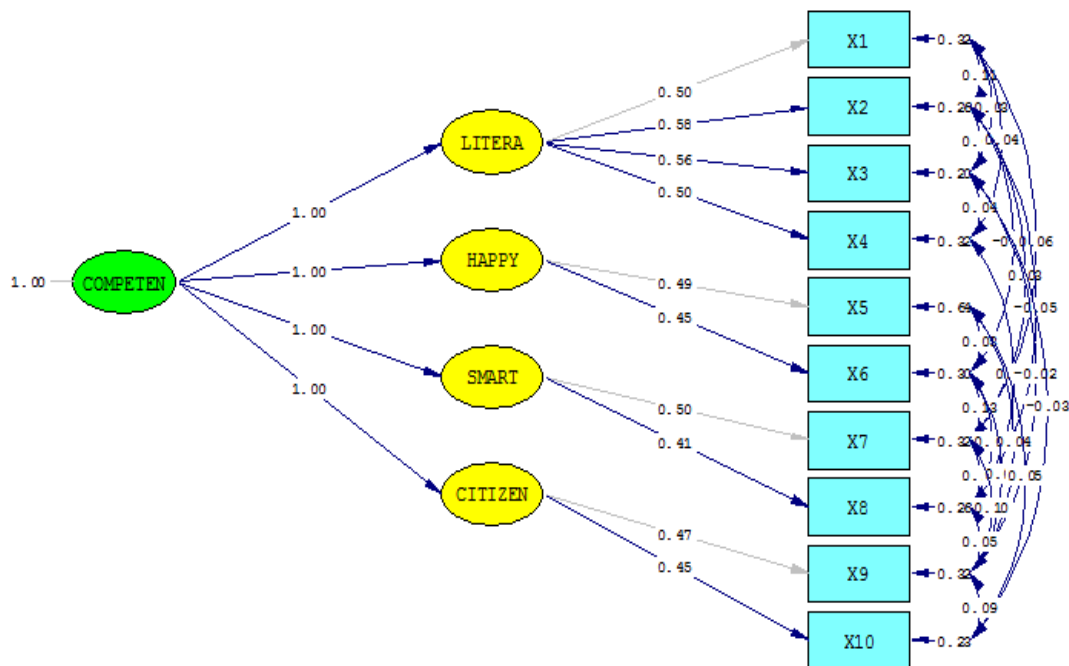
ความแตกต่าง สร้างความ
เป็นธรรม

จัดทำขึ้นบนฐานของการศึกษา วิเคราะห์
สังเคราะห์เอกสาร และมีความสอดคล้องกับ
หลักการ ๖ ประการ คือ สามารถตอบสนองต่อ

๑. นโยบายและความต้องการระดับชาติ
๒. ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑
๓. ศาสตร์พระราชา พระราโชบาย พระราชดำริ
๔. เอกลักษณ์ความเป็นไทย
๕. พัฒนาการตามวัยและความแตกต่างของผู้เรียน
๖. มาตรฐานสากล

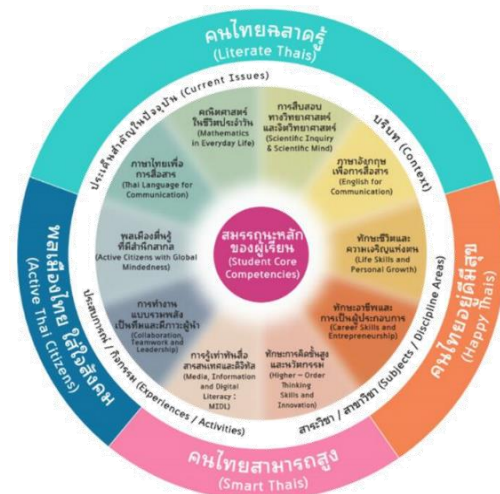
ผ่านการตรวจสอบโดยกลุ่ม
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสมรรถนะ
และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ
พิจารณาภาพรวมและได้รับการ
ยอมรับ

Chi-Square=14.72, df=13, P-value=0.32546, RMSEA=0.008

โมเดลโครงสร้างสมรรถนะของผู้เรียนที่
สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

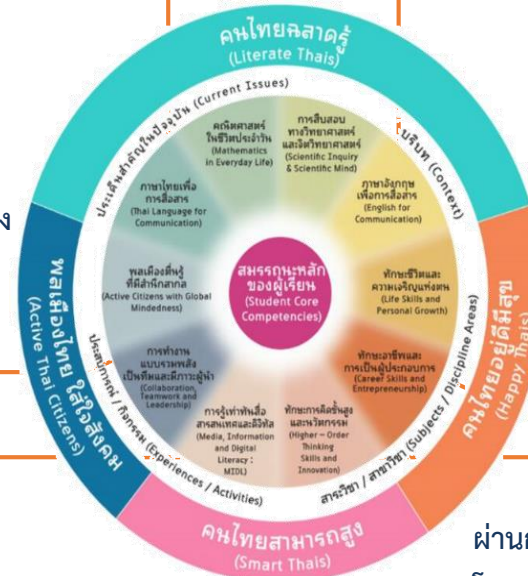

ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบสมรรถนะหลักของ
ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์
องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ด้วยโปรแกรมลิสเรล และ
พบว่าโมเดลนี้
มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถนำไปใช้อธิบายสมรรถนะของผู้เรียน
ระดับประถมศึกษาตอนต้นได้

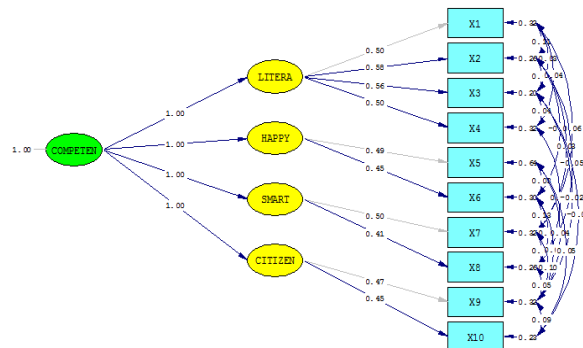
จัดทำขึ้นบนฐานของการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสาร และมีความสอดคล้องกับหลักการ ๖ ประการ คือ สามารถตอบสนองต่อ

๑. นโยบายและความต้องการระดับชาติ
๒. ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑
๓. ศาสตร์พระราชา พระราโชบาย พระราชดำริ
๔. เอกลักษณ์ความเป็นไทย
๕. พัฒนาการตามวัยและความแตกต่างของผู้เรียน
๖. มาตรฐานสากล

ผ่านการตรวจสอบโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะสมรรถนะ และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาภาพรวมและได้รับการยอมรับ

โมเดลโครงสร้างสมรรถนะของผู้เรียนที่ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

Chi-Square=14.72, df=13, P-value=0.32546, RMSEA=0.008

ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของ โมเดลโครงสร้างองค์ประกอบสมรรถนะ หลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้วิธีการ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ด้วย โปรแกรมลิสเรล และพบว่าโมเดลนี้ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถนำไปใช้อธิบายสมรรถนะของ ผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นได้

1. การพัฒนากรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(จบ ม.๖) ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผลลัพธ์ : ได้กรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พร้อมทั้งสมรรถนะย่อยแต่ละสมรรถนะหลัก
2. การพัฒนากรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑-๓)
ผลลัพธ์ : ได้กรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น ๑๐ สมรรถนะ
พร้อมทั้งสมรรถนะย่อย ของแต่ละสมรรถนะหลัก

การวิจัย

๓.การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ

ผลลัพธ์ : ได้แนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ ๖ แนวทาง

๔. การทดลองนำกรอบสมรรถนะหลักสู่การพัฒนาผู้เรียนในระดับประถมศึกษา
ตอนต้น

ผลลัพธ์ : ผลการทดลองในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง ๖ โรงเรียน และโรงเรียนเครือข่าย
๑๘ โรงเรียน

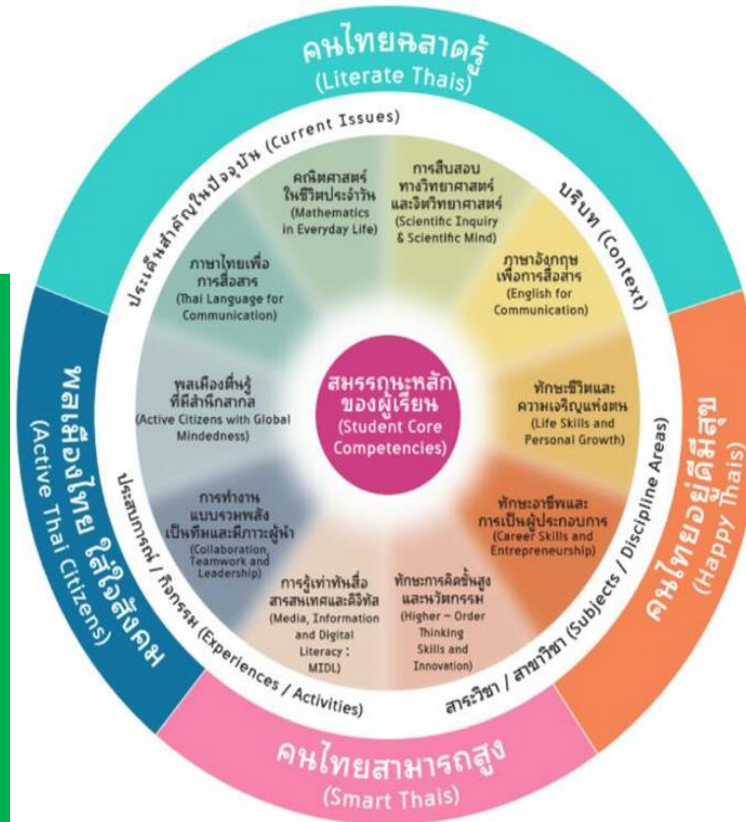
การวิจัย

ภาพเด็กไทยที่ต้องการ

๑. คนไทยฉลาดรู้ (Literate Thais)
๒. คนไทยอยู่ดีมีสุข (Happy Thais)
๓. คนไทยสามารถสูง (Smart Thais)
๔. พลเมืองที่ใส่ใจสังคม (Active Thai Citizens)

สมรรถนะหลักผู้เรียน

๑. ด้านภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร
๒. ด้านคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน
๓. ด้านการสืบสอบวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์
๔. ด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
๕. ด้านทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน
๖. ด้านทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ
๗. ด้านทักษะการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม
๘. ด้านการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล
๙. ด้านการทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีม และภาวะผู้นำ
๑๐. ด้านการเป็นพลเมืองตื่นรู้ที่มีสำนึกสากล

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor Analysis) ด้วยโปรแกรมลิสเรล

พบว่าโมเดลนี้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์สามารถนำไปใช้อธิบายสมรรถนะของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นได้

แนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ

- แนวทางที่ ๑ ใช้งานเดิมเสริมสมรรถนะ
- แนวทางที่ ๒ ใช้งานเดิมต่อเติมสมรรถนะ
- แนวทางที่ ๓ ใช้รูปแบบการเรียนรู้สู่การพัฒนาสมรรถนะ
- แนวทางที่ ๔ สมรรถนะเป็นฐานผสานตัวชี้วัด
- แนวทางที่ ๕ บูรณาการผสานหลายสมรรถนะ
- แนวทางที่ ๖ สมรรถนะชีวิตในกิจวัตรประจำวัน

๑. กรอบสมรรถนะที่พัฒนาขึ้น มีโครงสร้างองค์ประกอบสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เก็บจากนักเรียนทั่วประเทศ

๒. แนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ ๖ แนวทาง สามารถนำไปใช้ได้ดีในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะทั้ง ๑๐ สมรรถนะ โดยพบว่า

- ▶ ครูส่วนใหญ่ นำแนวทางที่ ๑ - ๓ ไปใช้
- ▶ การใช้ ๖ แนวทางทำให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน ได้ลงมือปฏิบัติผ่านสถานการณ์ที่มีความหมายซึ่งส่งผลต่อผู้เรียน สนใจการเรียนรู้ เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น
- ▶ แนวทางที่ ๕ และ ๖ จะส่งผลต่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่าง สาระ สมรรถนะต่าง ๆ และทำให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะได้ดี

ข้อค้นพบที่สำคัญ

๓. ครูที่ร่วมทดลองส่วนใหญ่ยังคงนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ ไปใช้อย่างต่อเนื่อง แม้การทดลองจะจบลงเนื่องจาก**เห็นความเปลี่ยนแปลงในห้องเรียน และผู้เรียน**

๔. ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จในการทำงานของครูเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน มี ๓ ประการ

- ▶ **การสร้างความเข้าใจสมรรถนะ** และ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะแก่ครูผู้สอนที่ชัดเจนในลักษณะการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่เชื่อมโยง สอดคล้องกับบริบทการทำงาน และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
- ▶ **การสนับสนุนทางวิชาการของผู้บริหาร** และนักวิชาการทั้งภายใน และภายนอก โดยเฉพาะการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การเลือกสื่อ /การใช้สื่อ และการวัดและประเมินผล
- ▶ **การเรียนรู้ร่วมกันของครู**ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ข้อค้นพบสำคัญ

๓. ครูที่ร่วมทดลองส่วนใหญ่ยังคงนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ ไปใช้อย่างต่อเนื่อง แม้การทดลองจะจบลงเนื่องจาก**เห็นความเปลี่ยนแปลงในห้องเรียน และผู้เรียน**

๔. ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จในการทำงานของครูเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน มี ๓ ประการ

- ▶ **การสร้างความเข้าใจสมรรถนะ** และ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะแก่ครูผู้สอนที่ชัดเจนในลักษณะการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่เชื่อมโยง สอดคล้องกับบริบทการทำงาน และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
- ▶ **การสนับสนุนทางวิชาการของผู้บริหาร** และนักวิชาการทั้งภายใน และภายนอก โดยเฉพาะการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การเลือกสื่อ /การใช้สื่อ และการวัดและประเมินผล
- ▶ **การเรียนรู้ร่วมกันของครู**ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

:

ข้อค้นพบสำคัญ

ตัวอย่างกรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑ – ๓)

ทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน (Life Skills and Personal Growth)

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป. ๑ – ๓)
คำอธิบาย รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถบริหารจัดการเรื่องของตนเองได้อย่างสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีสุขภาพแข็งแรง เป็นคนดี มีวินัย มีสุนทรียภาพ ชื่นชมในความงามรอบตัว มีความมั่นใจทางอารมณ์ มีบุคลิกความเป็นไทยผสานความเป็นสากล ทะนุบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติ และดำรงเอกลักษณ์ความเป็นไทย สร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่น รับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ พัฒนาตนเองและพัฒนาชีวิตให้มีความสุข ความเจริญ ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน	คำอธิบาย รู้จักตนเอง พึ่งตนเองและดูแลตนเองได้เหมาะสมตามวัย มีสุขนิสัยในการทำกิจวัตรประจำวัน สามารถป้องกันตนเองจากภัยต่าง ๆ ควบคุมอารมณ์ของตนได้ และปรับตัวให้เล่น เรียน และทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ มีสัมมาคารวะ และปฏิบัติตนต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมกับบทบาทของตน ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อตกลงของครอบครัว และโรงเรียน รับผิดชอบในหน้าที่ของตน สามารถคิดหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตน และลองแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีสุนทรียภาพในความงามรอบตัว และเข้าร่วมในกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมของสังคม

ตัวอย่าง กรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.๑ – ๓)

ทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน (Life Skills and Personal Growth)

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป. ๑ – ๓)

สมรรถนะ

- ๑.รู้จักตนเอง พึ่งตนเอง และกำหนดเป้าหมายชีวิตตามความสามารถและความถนัดของตนเอง วางแผนและดำเนินชีวิตตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อไปสู่เป้าหมาย
- ๒.มีวินัยในการดูแลจัดการตนเองให้มีสุขภาพทางกายที่ดีอย่างสมดุลกับ สุขภาวะด้านอื่น ๆ โดยมีสุขภาพแข็งแรง กิน อยู่ ดู ฟังเป็น ปกป้องตนเองให้ปลอดภัยจากภัยต่าง ๆ ทั้งโรคภัย อุบัติภัย ภัยธรรมชาติ ภัยทางเพศ ภัยจากสิ่งเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ รวมทั้งภัยจากสื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยี
๓. ควบคุมอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมให้แสดงออกอย่างเหมาะสม รักษาบุคลิกภาพ ความเป็นไทยผสมผสานกับสากลอย่างกลมกลืน
- ๔.เป็นคนดี สามารถแยกแยะสิ่งดีชั่วถูกผิด มีความกล้าหาญเชิงจริยธรรม ยืนหยัดในการทำสิ่งที่ถูกต้อง น้อมนำหลักศาสนาที่ตนยึดถือมาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิต
- ๕.รักษาระเบียบวินัยของสังคม สร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวและสังคม
- ๖.มีสุนทรียภาพ ชื่นชมความงามในธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรมและรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้ดำรงต่อไป
๗. พร้อมรับความเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัว เผชิญปัญหา แก้ปัญหา ยอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว
- ๘.สร้างแรงจูงใจและนำตนเองในการเรียนรู้ เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ โดยใช้ทักษะการเรียนรู้ หลากหลาย ทั้งทักษะการเรียนรู้ ทักษะการสืบค้นข้อมูล ทักษะการสืบสอบ ทักษะการสร้างความรู้และนวัตกรรม รวมทั้งทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเองและชีวิต

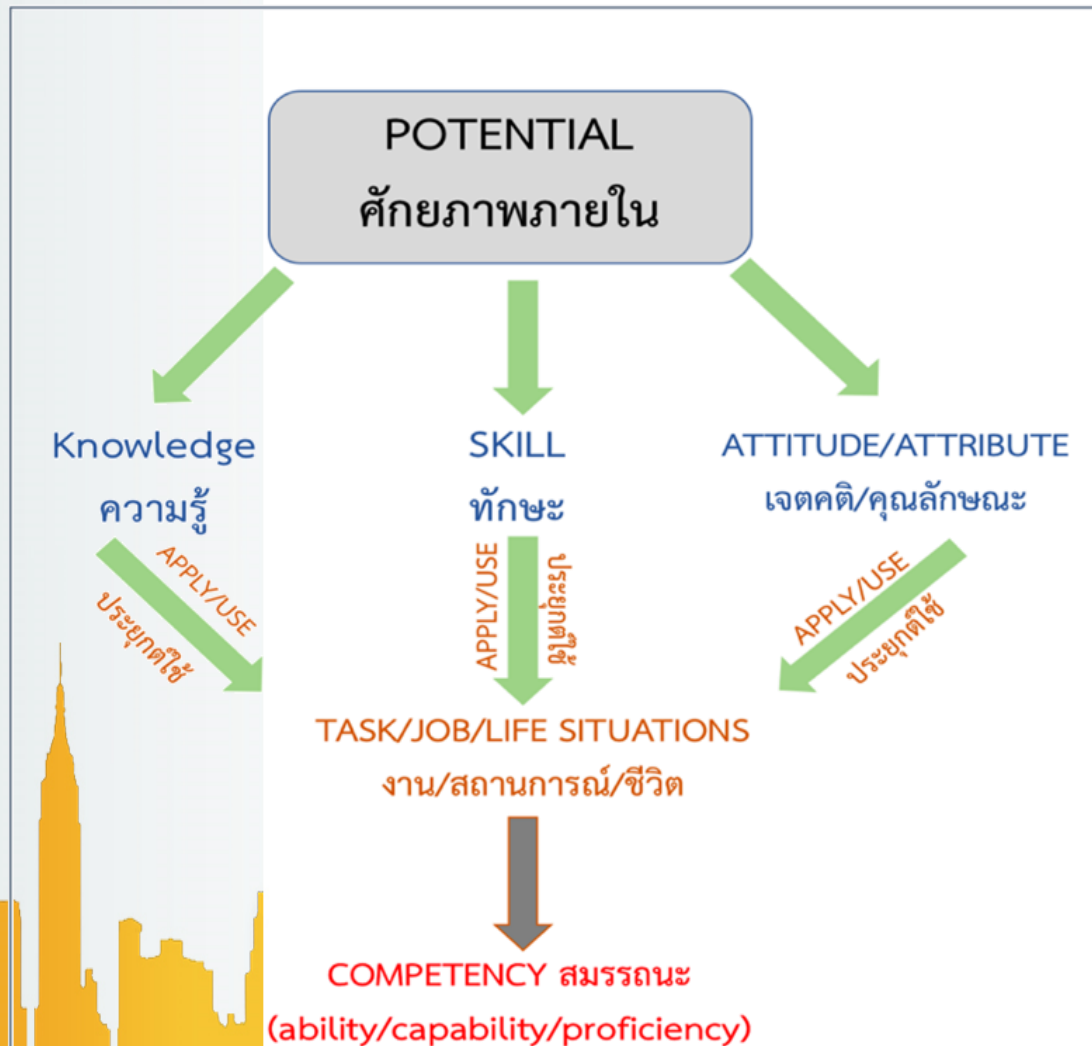
สมรรถนะ

- ๑.รู้จักตนเอง บอกสิ่งที่สามารถทำได้ และสิ่งที่ทำไม่ได้ บอกได้ว่าตนชอบ ไม่ชอบอะไร บอกความคิด ความรู้สึกความต้องการ และปัญหาของตนได้
- ๒.มีวินัยในการปฏิบัติตามสุขบัญญัติ ทำกิจวัตรประจำวันทั้งการกิน เล่น เรียน ช่วยทำงาน พักผ่อน นอนหลับอย่างพอดี พอเหมาะกับวัย
- ๓.ระมัดระวังตนเองจากภัยต่าง ๆ บอก หรือถามครู หรือผู้ใหญ่ในเรื่องที่ไม่รู้ ไม่แน่ใจ ก่อนตัดสินใจ
- ๔.ควบคุมอารมณ์ ปรับตัว ร่วมเล่นและเรียนกับเพื่อนๆ ได้ รู้จักแบ่งปัน สามารถแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี
- ๕.ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อตกลงของครอบครัวและโรงเรียน รวมทั้งมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่และปฏิบัติตนต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
- ๖.ละเว้นการกระทำที่ไม่ควรทำ และตั้งใจทำความดี หรือช่วยคนในครอบครัว และผู้อื่น
- ๗.เข้าร่วมในกิจกรรมทางศิลปะ นาฏศิลป์ ดนตรี นันทนาการ กีฬา รวมทั้งการชื่นชมธรรมชาติรอบตัว และการเข้าร่วมในกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรม

สมรรถนะคืออะไร
สมรรถนะสำคัญมีอะไรบ้าง
ตัวอย่างการมีสมรรถนะ

THE CONCEPTUAL FRAMEWORK OF “COMPETENCY”

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับ “สมรรถนะ”

- Ability to do/preform สามารถปฏิบัติทำ
- Under condition เงื่อนไข/งาน/สถานการณ์

สรุปได้ว่า

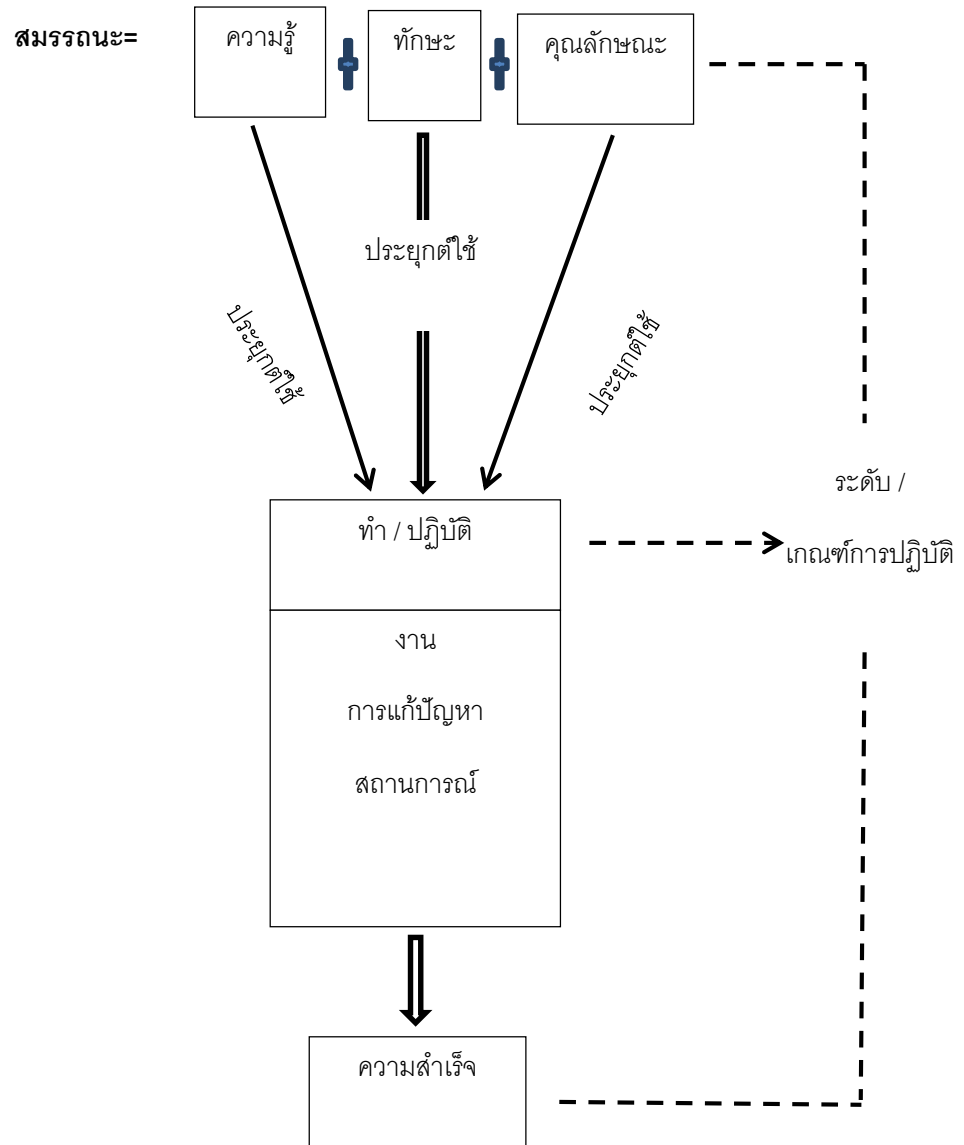
สมรรถนะเป็นความสามารถของบุคคลในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่ตนมีอยู่ในการทำงาน หรือการแก้ปัญหาต่างๆ จนประสบความสำเร็จในระดับใดระดับหนึ่ง

สมรรถนะ แสดงออกถึงพฤติกรรม การปฏิบัติที่สามารถวัดและประเมินผลได้

สมรรถนะจึงเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะและความสามารถอื่น ๆ ที่ช่วยให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน

องค์ประกอบสำคัญ ๗ ประการ ของสมรรถนะ

- ๑) ความรู้ (Knowledge)
- ๒) ทักษะ (Skill)
- ๓) คุณลักษณะ / เจตคติ (Attribute / Attitude)
- ๔) การประยุกต์ใช้ (Application)
- ๕) การกระทำ / การปฏิบัติ (Performance)
- ๖) งานและสถานการณ์ต่างๆ (Tasks / Jobs / Situations)
- ๗) ความสำเร็จ (Success) ตามเกณฑ์ที่กำหนด

อะไรไม่ใช่.....สมรรถนะ

คนมีความรู้ แต่ไม่ใช้ความรู้
หรือไม่สามารถใช้ความรู้ ใน
สถานการณ์ต่าง ๆ ยังไม่ถือว่าเป็น
สมรรถนะ

เช่น ผู้มีความรู้ภาษาอังกฤษ
แต่ไม่สามารถพูดคุยกับ
ชาวต่างชาติได้

คนมีทักษะ แต่ไม่นำทักษะนั้น
มาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ก็ยังไม่
ถือว่าเป็นสมรรถนะ

เช่น มีทักษะการอ่าน เขียน ฟัง พูด
สอบผ่านการทดสอบ แต่ไม่กล้า
สื่อสารกับชาวต่างชาติ

คนมีเจตคติที่ดี แต่ไม่นำมาใช้ใน
สถานการณ์ต่าง ๆ ถือว่ายังไม่มีสมรรถนะ
เช่น ชอบภาษาอังกฤษ มีเจตคติที่ดีต่อ
ภาษาอังกฤษ แต่ไม่ยอมพูดสื่อสารกับ
ชาวต่างชาติ

อะไรเป็นสมรรถนะ ?

- ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะแต่ละอย่าง หากยัง**ไม่ได้นำไปประยุกต์ใช้**ในงานและสถานการณ์ต่าง ๆ ยังไม่ใช้สมรรถนะ
- ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะแต่ละอย่าง หาก**ได้นำไปประยุกต์ใช้**ในงานและสถานการณ์ต่าง ๆ จนเกิดผลลัพธ์หรือความสำเร็จตามต้องการ ถือเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะ
- ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่บุคคลได้เรียนรู้แล้ว หรือมีอยู่หาก**ได้นำไปประยุกต์ใช้ร่วมกัน**จนเกิดความสำเร็จตามต้องการ นับเป็นสมรรถนะ

สมรรถนะหลัก(Core Competencies)

สมรรถนะสำคัญที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การทำงาน และการใช้ชีวิตซึ่งควรพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนทุกคน เป็นสมรรถนะที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ได้ เป็นสมรรถนะข้ามวิชา หรือคร่อมวิชาซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้สาระต่างๆ ได้ดีขึ้น ลุ่มลึก ขึ้นแล้ว ยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนา ทักษะต่างๆ รวมไปถึงทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตัวอย่างสมรรถนะต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง สมรรถนะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

เด็กหญิงคนหนึ่งวิ่งเข้ามาขอบคุณยายซึ่งกำลังจะออกไปซื้อของ เธอทักทายถามไถ่คุณยายด้วยถ้อยคำที่ไพเราะน่ารัก และอดอ้อนให้คุณยายซื้อของเล่นมาฝาก เธอไม่รู้ว่าของเล่นที่เธอเห็นเพื่อนเล่นและอยากได้นั้นเรียกว่าอะไร แต่เธอก็พยายามอธิบายให้คุณยายเข้าใจด้วยภาษาของเธอเอง จนคุณยายเข้าใจว่า หลานสาวต้องการอะไร

ตัวอย่าง สมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

กระเป๋ารถสองแถว เห็นคนต่างชาติยืนงงอยู่ จึงถามเป็นภาษาอังกฤษแบบชาวบ้านๆ ว่า จะไปไหน **Where you go?** ชาวต่างชาติเข้าใจ ตอบกลับ กระเป๋ารถก็เชิญขึ้นรถ บอกว่าคันนี้ไปที่เขาต้องการ

- กระเป๋ารถคนนี้ ถือว่า มีสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในระดับพื้นฐานใช้งานได้ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่างสมรรถนะต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง สมรรถนะคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน

เมื่อโรงเรียนต้องจัดงาน ที่ต้องเชิญแขกมาทั้งสิ้น 200 คนคุณครูให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ช่วยวางแผนในการจัดโต๊ะว่าควรจัดจำนวนเท่าไร นักเรียนได้อภิปรายร่วมกัน มีฝ่ายหนึ่งเสนอให้จัดน้อยกว่า 200 เพราะโดยส่วนใหญ่แขกที่มางานย่อมน้อยกว่าจำนวนที่เชิญเสมอ เพราะอาจมีแขกบางคนซึ่งติดธุระมาในวันงานไม่ได้ อีกฝ่ายก็คำนวณว่าควรจัดโต๊ะให้ครบตามจำนวนที่เชิญ เหลือดีกว่าขาด อีกฝ่ายคำนวณว่าการเหลือที่นั่งเอาไว้ เป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ ทั้งปริมาณอาหาร ปริมาณโต๊ะและเก้าอี้ น้องเจนเสนอให้ใช้ฟังก์ชันของไมโครซอฟท์เอกซ์เซล ที่ได้เรียนมาคือ = **binomdist** ในการคำนวณหาจำนวนของที่นั่งที่จะจัด ให้มีความเสี่ยงต่อแขกลังงานน้อยที่สุด ทุกคนเห็นด้วยเพราะเป็นวิธีที่มีเหตุผลรองรับ ไม่ได้ใช้เพียงความรู้สึกในการแก้ปัญหา

น้องเจนมีสมรรถนะ
คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน
เพราะแก้ปัญหาของโรงเรียน
โดยใช้ความรู้ทาง
คณิตศาสตร์ที่เรียน เชื่อมโยง
กับปัญหาที่ตนเองพบในชีวิต
จริงได้อย่างมีเหตุผลตามวัย

ตัวอย่างสมรรถนะต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง สมรรถนะด้านการสืบสอบ
ทางวิทยาศาสตร์และมีความเป็น
ผู้มีจิตวิทยาศาสตร์

ชายหนุ่มคนหนึ่งเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เขาเป็นคนมีความสนใจใฝ่รู้ เมื่อสนใจหรือสงสัยในเรื่องใด เขาจะพยายามหาคำตอบให้แก่ตนเอง โดยการค้นคว้าหาข้อมูล ความรู้จากแหล่งต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แล้ววิเคราะห์และนำเสนอผลที่ได้ผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

นักศึกษาคนนี้มีสมรรถนะด้านการสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และมีความเป็นผู้มีจิตวิทยาศาสตร์ ซึ่งในอนาคตเขาจะเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวอย่าง สมรรถนะการคิด

ข้าราชการ 2 คน คนหนึ่งทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย อีกคนหนึ่งทำเช่นเดียวกัน แต่มักทำได้ดีกว่า และมากกว่าที่สั่ง รวมทั้งมีความคิดดี ๆ เสนอมาด้วย

- ข้าราชการคนที่ 2 เป็นผู้ที่ทำงานโดยใช้สมรรถนะการคิดรู้จักแสวงหาความรู้และใช้ความรู้ในการทำงานมีความรับผิดชอบและความตั้งใจในการทำงานสูงทำให้ได้ผลงานที่ดี ข้าราชการผู้นี้น่าจะมีอนาคตที่สดใสเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงาน

ตัวอย่างสมรรถนะต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง สมรรถนะทักษะชีวิต

วันหนึ่งเจ้ากาแฟสุนัขของทิมถูกรถชนตาย ทิมเสียใจและมีความโศกเศร้ามาก หลังจากฝังเจ้ากาแฟแล้ว เขาก็เกิดความคิดว่าถึงอย่างไรเจ้ากาแฟก็จากไปแล้ว การเสียใจไม่เกิดประโยชน์ใดๆ เขาคิดว่า เขาน่าจะไปหาสุนัขที่ไม่มีเจ้าของมาเลี้ยงแทน เจ้ากาแฟ จะดีกว่าเพราะเท่ากับว่า เขาได้ช่วยชีวิตสุนัขอีกตัวหนึ่ง รวมทั้งเป็นการทำบุญให้เจ้ากาแฟด้วย

- ทิมมีสมรรถนะทักษะชีวิต เป็นผู้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สามารถเผชิญปัญหา แก้ปัญหายอมรับผลที่เกิดขึ้น และฟื้นคืนสภาพจากปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

สาวทำงานออฟฟิศ 2 คน ทำงานที่เดียวกัน เงินเดือนเท่ากัน แต่คนหนึ่งรู้จักวางแผนเก็บออม อีกคนใช้จ่ายโดยไม่มีแผน

- สาวคนแรกน่าจะมีอนาคตที่มั่นคงกว่าสาวคนที่ 2 เพราะเธอเป็นผู้มีสมรรถนะทักษะชีวิต รู้จักการบริหารจัดการการเงิน และใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

ตัวอย่างสมรรถนะต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง สมรรถนะด้านทักษะอาชีพ
และการเป็นผู้ประกอบการ

แจ่มใสมีฝีมือเกี่ยวกับการทำอาหาร โดยเฉพาะสนใจเรื่องการทำน้ำพริกเป็นพิเศษ เนื่องจากหมู่บ้านของแจ่มใสมีการเลี้ยงปลาสด และมีสินค้าล้นตลาด แจ่มใสจึงคิดสูตรน้ำพริกปลาสด หลากหลายสูตรและมีการจัดจำหน่ายในหลายช่องทางทั้งศูนย์ผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้านและขายออนไลน์

- แจ่มใสมีสมรรถนะด้านทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ เพราะสามารถคิดสร้างงาน สร้างนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตน ครอบครัว หรือสังคม

ตัวอย่าง สมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ
และสารสนเทศ

กลุ่มแม่บ้าน 4-5 คน ไปเดินห้างสรรพสินค้าเพื่อซื้อของ พบว่ามีร้านขึ้นป้าย “ลดสูงสุด 70%” จึงชวนกันเข้าไปเลือกซื้อ แม่บ้านท่านหนึ่งเตือนสติเพื่อนว่าความหมายของป้ายอาจมีสินค้าเพียงไม่กี่ชิ้นที่ลดราคา 70% การใช้ป้ายตัวโตสีแดงเป็นการจูงใจให้คนเข้าไปเลือกซื้อเมื่อมีลูกค้าจำนวนมาก อาจทำให้เราลืมตรวจสอบราคาลดของสินค้าแต่ละชิ้น

- แม่บ้านท่านนี้มีสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ และช่วยให้เพื่อนที่ไปด้วยกันมีหลักในการเลือกซื้อสินค้า

ตัวอย่างสมรรถนะต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่าง สมรรถนะการทำงานแบบ รวมพลัง เป็นทีม

ในช่วงเวลาที่เกิดพายุปากบึก ป้าสายได้รวบรวมแม่บ้านในหมู่บ้าน 10 คน ช่วยเจ้าหน้าที่ในการดูแลเด็ก ๆ และคนแก่ในศูนย์อพยพ ป้าสายแบ่งหน้าที่ให้ทำตามนัดทั้งการจัดหาอาหาร การจัดยาดูแลผู้เจ็บป่วย และให้กำลังใจแก่ผู้ที่เป็นห่วงกังวลเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เสียหาย โดยมีป้าสายเป็นผู้ประสานงาน ซึ่งทำให้ทุกคนมีสุขภาพกายใจที่ดีพร้อมรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไป

- ป้าสาย และกลุ่มแม่บ้านมีสมรรถนะการทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีม เพราะมีทักษะในการทำงานร่วมกันและปฏิบัติตามบทบาทเพื่อการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ในส่วนป้าสายนั้นมีสมรรถนะการเป็นผู้นำและใช้ภาวะผู้นำอย่างเหมาะสม สามารถประสานและนำกลุ่มแม่บ้านให้ปฏิบัติงานได้ โดยนำความสามารถของสมาชิกแต่ละคนมาใช้เพื่อการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

ตัวอย่าง สมรรถนะการเป็นพลเมือง ดี

นักเรียนพบว่า แหล่งน้ำของหมู่บ้านเริ่มส่งกลิ่นเหม็น เพราะมีคนนำสิ่งปฏิกูลไปทิ้งเมื่อศึกษาระเบียบของหมู่บ้านพบว่า มีข้อห้ามอยู่แต่ไม่ได้บังคับใช้จริงจัง จึงรวมตัวกันกับเพื่อนๆ ไปปรึกษากับผู้ใหญ่บ้านเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหา สรุปได้ว่า ควรมีการแจ้งข้อมูลผ่านเสียงตามสายของหมู่บ้านและติดป้ายประกาศเตือนพร้อมแจ้งบทลงโทษผู้ฝ่าฝืน

- ปัญหาสาธารณะไม่ใช่เรื่องของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นเรื่องของทุกคน ที่ต้องมีคนกล้าคิด และรวมตัวกันเพื่อพิจารณาหาผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการแก้ไขปัญหตามระบบ นักเรียนกลุ่มนี้จัดว่าเป็นผู้มีสมรรถนะการเป็นพลเมืองดี

คุณสมบัติหรือลักษณะสำคัญของสมรรถนะ

ผู้ที่มีสมรรถนะต่าง ๆ มีคุณสมบัติร่วมกันคือ

สามารถทำ(งาน / กิจกรรม)ได้สำเร็จ เพราะอะไร?

1. **มีความรู้และนำความรู้มาใช้ในสถานการณ์ได้** เช่น เด็กหญิงไม่รู้ว่ายางของเล่นมีชื่อเรียกว่าอะไร แต่เธอก็ใช้ความรู้จากคำที่เธอรู้ พยายามชี้แจง จนคุณยายเข้าใจ
2. **มีทักษะ** เด็กหญิงมีทักษะการใช้ภาษาสื่อสารเป็นทุนเดิมและพยายามใช้ทักษะการพูดของเธอชี้แจงจนคุณยายเข้าใจ
3. **มีเจตคติ แรงจูงใจ และคุณลักษณะที่ส่งเสริมพฤติกรรม** การกระทำให้ **บรรลุผล** เช่น ความอยากได้ของเล่น เป็นแรงจูงใจที่ทำให้เด็กหญิงพยายามอธิบายจนยายเข้าใจ

ความหมายของสมรรถนะ

สมรรถนะ

เป็นความสามารถของบุคคลในระดับที่ปฏิบัติงานใดงานหนึ่งได้สำเร็จ โดยใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ / คุณลักษณะ ที่ตนมีอยู่

สมรรถนะ

เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของบุคคลในการนำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะของตน มาประยุกต์ใช้ในงาน หรือในสถานการณ์ต่างๆ ได้จนประสบความสำเร็จ

สมรรถนะ

เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของบุคคลในการนำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเฉพาะของตน มาประยุกต์ใช้ในงาน หรือในสถานการณ์ต่างๆ ได้จนประสบความสำเร็จ

สรุปว่า

คนที่มีสมรรถนะ คือ คนที่ทำงานได้สำเร็จ โดยใช้
ความรู้ ทักษะ เจตคติ / คุณลักษณะต่างๆ ที่ตนมีอยู่

สมรรถนะเกิดขึ้นได้อย่างไร

สมรรถนะเกิดขึ้นได้ ..

เมื่อบุคคลมีโอกาสดำเนินใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ตนมีในการทำงาน การแก้ปัญหา ในสถานการณ์ ต่างๆ จนเกิดความชำนาญ และความ มั่นใจ ทำให้สามารถทำงานต่างๆ ได้ สำเร็จ

ดังตัวอย่าง

เด็กในชนบท พ่อแม่มักใช้ให้ช่วยทำงาน ต่างๆ ในชีวิตประจำวันตั้งแต่เล็ก โดยการสั่ง / สอนให้ทำบ้าง ทำให้ดูหรือให้ เห็นเป็นตัวอย่างบ้าง เด็กต้องทำตาม เมื่อทำ บ่อยๆ ก็จะเกิดความชำนาญ ทำได้เอง และ เรียนรู้การใช้ทักษะที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ ต่าง ๆ เช่นนี้ กล่าวได้ว่า เด็กมีสมรรถนะใน การทำงาน

กรณีข้างต้น

เด็กมีสมรรถนะในการทำงานนั้น เพราะเด็กใช้ความรู้จากที่พ่อแม่บอก หรือทำให้ดู แล้วลองทำตาม ขั้นแรกอาจทำผิดๆ ถูกๆ พ่อแม่ให้ทำใหม่ ก็เรียนรู้เพิ่มขึ้น ต่อๆ มาก็เริ่มคิด แก้ปัญหาเอง และทำได้ดีขึ้นจนคล่องแคล่ว ชำนาญ

ระดับของสมรรถนะ

สมรรถนะมีได้หลายระดับตามความจำเป็นหรือความต้องการในหลายๆ เรื่อง เราจำเป็นต้องมีสมรรถนะในระดับพอใช้การได้ จึงจะอยู่รอดอยู่ดี แต่ในบางเรื่อง เราจำเป็นต้องมีสมรรถนะในระดับสูงขึ้น ดังนั้น ในการพัฒนาและการวัดสมรรถนะ จึงต้องมีการกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติ (**Performance Criteria**) ว่า ต้องการในระดับใด เช่น สำหรับคนทั่วๆ ไปอาจจำเป็นต้องมีสมรรถนะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ในระดับพอใช้การได้ คือ สมรรถนะสื่อสารเรื่องทั่วๆ ไปพอเข้าใจกัน แต่สำหรับผู้ที่ต้องการไปศึกษาต่อต่างประเทศ สมรรถนะทางด้านนี้ ก็จำเป็นต้องอยู่ในระดับสูง ซึ่งมักจะมีการกำหนดมาตรฐานเอาไว้

สมรรถนะที่สูงขึ้น ก็จะต้องอาศัยความรู้ ทักษะ ที่สูงขึ้นด้วย แต่ความรู้ ทักษะที่สูงขึ้นนั้น อาจส่งผลหรือไม่ส่งผลต่อการเกิดสมรรถนะก็ได้ ขึ้นอยู่กับ **ประสบการณ์** ในการนำความรู้และทักษะเหล่านั้นมาใช้ รวมทั้งคุณลักษณะส่วนตัวที่มีว่าเอื้ออำนวยเพียงใด

การศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency – Based Education : CBE)

- หลักสูตรฐานสมรรถนะ
(Competency – Based Curriculum : CBC)
- การจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ
(Competency – Based Instruction : CBI)
- การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ
(competency – Based Assessment : CBA)

การศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency – Based Education : CBE)

เป็นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
(Learner Centric) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
ตามความสนใจ ความถนัด และก้าวหน้าไปตาม
ความสามารถของตน โดยเน้นการเชื่อมโยงกับบริบท
ชีวิตจริงและการนำความรู้ไปใช้จริง

ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency – Based Curriculum)

- เป็นหลักสูตรฐานทักษะ/ปฏิบัติ ไม่ใช่ ฐานความรู้
(**ACTION –ORIENTED NOT KNOWLEDGE –ORIENTED**)
- เป็นหลักสูตรที่มุ่งสู่ การทำได้ มิใช่ การรู้
(**-ABLE TO DO NOT JUST - ABLE TO KNOW**)

หลักสูตรฐานสมรรถนะเป็นหลักสูตรที่ยึดความสามารถ
ที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้เป็นหลัก เพื่อประกันว่า ผู้ที่จบการศึกษา
ระดับหนึ่งๆ จะมีทักษะและความสามารถในด้านต่างๆ ตามที่ต้องการ

ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency – Based Curriculum)

- ใช้ **Skills /Competencies** เป็นเป้าหมาย/ตัวนำ โดยมี **Knowledge** และ **Attitude** เป็นตัวหนุน

หลักสูตรจึงต้องกำหนด**สมรรถนะ**ที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้เป็นหลัก แล้วจึงกำหนดเนื้อหา ความรู้ และคุณลักษณะที่จะช่วยให้ สมรรถนะนั้นเกิดขึ้น

องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ

หลักสูตรฐานสมรรถนะ กำหนด มาตรฐานสมรรถนะ
(**Competency Standards**) เป็นสมรรถนะขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับ
ผู้เรียน เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ 2 ลักษณะ

1. สมรรถนะหลัก (**Core Competency**)
2. สมรรถนะเฉพาะ (**Specific Competency**)

ในแต่ละประเทศ ออกแบบหลักสูตรแตกต่างกัน

หลักสูตรบางประเทศกำหนดเฉพาะสมรรถนะหลัก (**Core Competency**)
หลักสูตรบางประเทศกำหนดเพียงสมรรถนะเฉพาะ (**Specific competency**)
ซึ่งมักเป็นไปตามความต้องการ บริบท และลักษณะเฉพาะของแต่ละประเทศ

ลักษณะของสมรรถนะในหลักสูตรฐานสมรรถนะ

สมรรถนะหลัก (Core Competency)

เป็นสมรรถนะข้ามวิชาหรือคร่อมวิชา คือเป็นสมรรถนะที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้ในสาระการเรียนรู้ต่างๆ หลากหลาย

หรือนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้สาระต่างๆ ได้ดีขึ้น ลึกซึ้งขึ้น

สมรรถนะในลักษณะนี้ เป็น**สมรรถนะที่มีลักษณะ “Content – free”** คือ ไม่เกาะติดเนื้อหา หรือไม่ขึ้นกับเนื้อหา

เพียงแต่ว่าสมรรถนะบางสมรรถนะ อาจพัฒนาได้ดีกว่ากับเนื้อหาบางเนื้อหา

ตัวอย่างสมรรถนะประเภทนี้เช่น สมรรถนะการคิดขั้นสูง สมรรถนะการทำงานแบบรวมพลัง

สมรรถนะทักษะชีวิต ซึ่งสมรรถนะเหล่านี้สามารถใช้เนื้อหาสาระใดๆ ก็ได้ในการพัฒนา

สมรรถนะเฉพาะ (Specific Competency)

เป็นสมรรถนะเฉพาะวิชา / สาขาวิชา ซึ่งจำเป็นสำหรับวิชานั้นๆ

ตัวอย่างเช่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จะมีสมรรถนะเฉพาะของวิชา เช่น สมรรถนะด้านหลักภาษา สมรรถนะด้านการประพันธ์ สมรรถนะด้านการวาดภาพ การปั้น การประดิษฐ์ เป็นต้น

สาระวิชาต่างๆ จะมีสมรรถนะเฉพาะวิชาของตน ซึ่งมีลักษณะเป็น “ทักษะ” (Skill)

หากผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะจนสามารถใช้งานได้ และสามารถประยุกต์ใช้ทักษะนั้นๆ ในการทำงาน และในสถานการณ์หลากหลาย ทักษะนั้นๆ ก็จะพัฒนาเป็นสมรรถนะ

ระดับสมรรถนะในหลักสูตรฐานสมรรถนะ

สมรรถนะหลัก หรือสมรรถนะเฉพาะ ต่างก็มีระดับตั้งแต่ง่ายไปยาก ซึ่งหลักสูตรจะกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบ**ไต่ระดับ** ตามระดับความสามารถของตน

ตัวอย่าง

- สมรรถนะหลักด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

เป็นการคิดที่มีการใช้วิจารณญาณพิจารณาข้อมูลอย่างรอบด้าน ก่อนการตัดสินใจ การคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับผู้เรียนในระดับประถมศึกษา จะเริ่มต้นแต่ระดับง่าย คือ การสามารถคิดจำแนกข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และเป็นความคิดเห็นก่อนต่อไป จึงเพิ่มระดับให้กว้างขึ้นครอบคลุมมากขึ้น

ลักษณะทั่วไปของหลักสูตรฐานสมรรถนะ

หลักสูตรฐานสมรรถนะโดยทั่วไป จะกำหนด

- จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ (**learning competencies**) สำหรับผู้เรียนในช่วงวัยหรือช่วงชั้นต่างๆ ให้แก่ครู เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน
- สมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะ
- สาระการเรียนรู้ขั้นต่ำสำหรับการพัฒนาสมรรถนะที่กำหนดให้แก่ผู้เรียนหรืออาจให้โรงเรียนและครูกำหนดได้ตามความเหมาะสม

ลักษณะทั่วไปของหลักสูตรฐานสมรรถนะ

สมรรถนะและสาระการเรียนรู้ที่กำหนดให้ นั้นเป็นขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับเด็กไทยทุกคน

หลักสูตรจะต้องจัดให้มีพื้นที่สำหรับโรงเรียนและครูในการจัดการเรียนรู้สาระ ทักษะและคุณลักษณะเฉพาะเพื่อตอบสนองความต้องการตามความแตกต่างกันของผู้เรียน ภูมิสังคม และบริบท ในสัดส่วนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย

การกำหนดสมรรถนะที่เป็นเกณฑ์กลาง/มาตรฐานกลางสำหรับการจัดการศึกษาในแต่ละช่วงวัยจะเอื้ออำนวยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรในรูปแบบต่างๆ ตามแนวคิดของตนได้ โดยยึดสมรรถนะเป็นเกณฑ์กลาง

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (Competency – Based Instruction)

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะนั้น ครูจะมี**มาตรฐานสมรรถนะ** และ **จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ**ที่จัดไว้อย่างเป็นลำดับ เป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอน ครูมีเป้าหมายที่จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนทำอะไรได้(ในระดับที่กำหนด)

ครูจะต้องวิเคราะห์ว่า ผู้เรียนจำเป็นต้อง**รู้อะไร** จึงจะช่วยให้**ทำสิ่งนั้นได้** ซึ่งเอื้อให้มีการบูรณาการ**ความรู้ข้ามศาสตร์และลดสาระการเรียนรู้ที่ไม่จำเป็น** ผู้เรียนต้อง**ได้รับความรู้และฝึกใช้ความรู้**ในการทำงาน รวมทั้งพัฒนา**คุณลักษณะ** ที่ควรจะต้องมีในการทำสิ่งนั้น ให้ประสบผลสำเร็จได้ในระดับที่กำหนด

ครูจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก**การคิดการปฏิบัติ การลงมือทำ** การได้รับข้อมูลย้อนกลับ การปรับปรุง พัฒนา และได้รับการส่งเสริมให้นำ**ความรู้ทักษะ และคุณลักษณะที่ได้เรียนรู้ ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ จนเกิดสมรรถนะในระดับที่ต้องการ** โดยผู้เรียนแต่ละคน อาจจะใช้เวลาในการเรียนรู้มากน้อยแตกต่างกันได้

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (Competency – Based Instruction)

- การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะมุ่งเป้าหมายไปที่ความสามารถในการ ทำได้
- มีการผสมผสานความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการทำ (สิ่งใดสิ่งหนึ่ง) ได้
- ผู้เรียนจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ/คุณลักษณะ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาสมรรถนะนั้น
- ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกฝนให้นำความรู้ ทักษะ และเจตคติ/คุณลักษณะ ไปใช้หรือแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต

การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (Competency – Based Instruction)

- การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ มีลักษณะที่เป็น**การเรียนรู้เชิงรุก**ตามธรรมชาติ
- การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ**เอื้อให้ครูมีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก.....**
เนื่องจากการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ**เน้นการปฏิบัติ** การทำได้มีลักษณะเป็นการเรียนรู้เชิงรุก คือการปฏิบัติหรือการลงมือทำ
- ช่วยให้ผู้เรียนได้**เรียนรู้อย่างเต็มตัว** ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
 - ผู้เรียนมีโอกาสปฏิบัติ มีการเคลื่อนไหวร่างกาย
 - ผู้เรียนมีโอกาใช้ความคิด
 - ผู้เรียนมีโอกาสมีความรู้สึก อารมณ์ที่อยากจะทำ หรือสนุกที่จะทำ
 - ผู้เรียนมีโอกาที่จะปรึกษาหารือ และร่วมมือทำงานกับเพื่อน

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

เป้าหมาย.....

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริง โดยใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้มา

บทบาทครู

- ๑) กำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาให้แก่ผู้เรียน
- ๒) คลี่สมรรถนะนั้น ๆ ให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม
- ๓) วิเคราะห์ว่าผู้เรียนจำเป็นต้องรู้อะไร (ความรู้) มีเจตคติ มีคุณลักษณะอย่างไร มีทักษะอะไรที่จะช่วยให้เกิดสมรรถนะ ที่ต้องการ
- ๔) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
- ๕) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะ ไปใช้ในการปฏิบัติจริง ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในการทำงาน และในชีวิตประจำวัน จนเกิดเป็นสมรรถนะในระดับที่ต้องการที่สามารถนำไปใช้ในการทำงาน แก้ปัญหา และใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ (Competency – Based Assessment)

การวัดสมรรถนะเป็นการช่วยให้เห็นความสามารถที่เป็นองค์รวมของผู้เรียน โดยครูทำการทดสอบพฤติกรรมกาปฏิบัติ (Performance Assessment) ของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด (Performance Criteria)

การวัดเน้นการประเมินองค์รวมของสมรรถนะด้วยเครื่องมือประเมินตามความเหมาะสมและประเมินเมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะรับการประเมิน หากประเมินผ่าน ผู้เรียนจะสามารถก้าวสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ขั้นต่อไปได้ หากยังไม่ผ่าน ผู้เรียนจะได้รับการสอนซ่อมเสริม จนกระทั่งบรรลุผล

ผู้เรียนแต่ละคนจะก้าวหน้าไปตามความสามารถของตน อาจก้าวหน้าไปได้เร็วในบางสาระ และอาจไปได้ช้าในบางสาระตามความถนัดของตน

ลักษณะสำคัญการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ

(๑) มุ่งวัดสมรรถนะอันเป็นองค์รวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ไม่ใช่เวลามากกับการสอบวัดตามตัวชี้วัดจำนวนมาก

(๒) วัดจากพฤติกรรม / การกระทำ/ การปฏิบัติ ที่แสดงออกถึงความสามารถในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ตามเกณฑ์การปฏิบัติ (**Performance Criteria**) ที่กำหนดเป็นการวัดอิงเกณฑ์ มิใช่อิงกลุ่มและมีหลักฐานการปฏิบัติ (**Evidence**) ใช้ตรวจสอบได้

(๓) ใช้การประเมินตามสภาพจริง (**Authentic Assessment**) จากสิ่งที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง และความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน เช่น การประเมินจากการปฏิบัติ (**Performance assessment**) หรือการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน (**Portfolio Assessment**) รวมถึงการประเมินตนเอง (**Student Self-assessment**) และการประเมินโดยเพื่อน (**Peer Assessment**)

ลักษณะสำคัญการวัดและประเมินผลฐาน สมรรถนะ (ต่อ)

(๔) ใช้สถานการณ์เป็นฐาน เพื่อให้บริบทการวัดและประเมินเป็นสภาพจริงมากขึ้น เช่น อาจเตรียมบริบทเป็นข้อความ รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว สถานการณ์จำลอง หรือสถานการณ์เสมือนจริงในคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถประเมินได้หลายประเด็นในสถานการณ์เดียวกัน

(๕) ผู้เรียนได้รับการประเมินไปตามลำดับขั้นของสมรรถนะที่กำหนด หากไม่ผ่านจะต้องได้รับการซ่อมเสริมจนกระทั่งผ่านจึงจะก้าวไปสู่ลำดับขั้นต่อไป

(๖) การรายงานผล เป็นการให้ข้อมูลพัฒนาการและความสามารถของผู้เรียนตามลำดับขั้นที่ผู้เรียนทำได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency – Based Curriculum)

ลักษณะดังกล่าว จะเอื้อให้ การเรียนการสอน

- สามารถใช้ความรู้ข้ามศาสตร์ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม (**holistic**)
- ลดสาระการเรียนรู้จำนวนมากที่ไม่จำเป็น
- สามารถเลือกสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทและความต้องการของผู้เรียน ที่แตกต่างกัน หลากหลาย
- มุ่งสู่การใช้ประโยชน์ได้จริงในชีวิตประจำวัน

ลักษณะสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency – Based Curriculum)

ลักษณะดังกล่าว จะเอื้อให้ การเรียนการสอน

- สามารถปรับเปลี่ยนสมรรถนะได้ตามความต้องการ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
- การกำหนดสมรรถนะที่เป็นแกนกลาง สำหรับการจัดการศึกษาในแต่ละช่วงวัย จะเอื้ออำนาจให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาหลักสูตรในรูปแบบต่าง ๆ ตามแนวคิดของตนได้อย่างสร้างสรรค์

How ?

การเรียนรู้การสอนฐานสมรรถนะ : อย่างไร

การพัฒนาสมรรถนะต่าง ๆ
ผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

สมรรถนะทั้ง ๑๐ สมรรถนะเป็น
Core Competency
สามารถพัฒนาได้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

ตัวอย่างการพัฒนาสมรรถนะทั้ง ๑๐ สมรรถนะ ผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สมรรถนะ	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
๑) สมรรถนะหลัก ด้านภาษาไทยเพื่อ การสื่อสาร (Thai Language for Communication)	- ฟังพูดอ่านและเขียนคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงาน การประกอบอาชีพ การประดิษฐ์คิดค้น และการสร้างสรรค์ผลงาน - ใช้ภาษาไทยในการแลกเปลี่ยนแบ่งปันความคิด และข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจกระบวนการทำงาน การประกอบอาชีพ การประดิษฐ์คิดค้น และการสร้างสรรค์ผลงานอันนำไปสู่การค้นพบความถนัดที่จะไปสู่การประกอบอาชีพในอนาคต โดยแสดงถึงการเคารพในสิทธิและผลงานของผู้อื่น

ตัวอย่างการพัฒนาสมรรถนะทั้ง ๑๐ สมรรถนะ ผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สมรรถนะ	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
๒)สมรรถนะหลัก ด้านคณิตศาสตร์ใน ชีวิตประจำวัน (Mathematics in Everyday Life)	-ใช้แนวคิด และความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ ในการสร้างพื้นฐาน ในการประกอบอาชีพต่างๆ -นำคณิตศาสตร์ไปใช้ในการเป็นผู้ประกอบการทั้งการบริหารคน การ บริหารทุน การบริหารทรัพยากร บริหารเวลา และการตลาดอย่างมี จรรยาบรรณ และรับผิดชอบต่อสังคม -ใช้ความรู้เกี่ยวกับปริมาณ ความถี่ การจัดพื้นที่ การวัด และสถิติ เพื่อ สร้างทางเลือกในการทำงาน และการสร้างอาชีพ

ตัวอย่างการพัฒนาสมรรถนะทั้ง ๑๐ สมรรถนะ ผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สมรรถนะ	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
๓)สมรรถนะหลัก ด้านการสืบสอบทาง วิทยาศาสตร์และ จิตวิทยาศาสตร์ (Scientific Inquiry and Scientific Mind)	-ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อสืบสอบความรู้เกี่ยวกับสิ่งของและ เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งบ่มเพาะทักษะการทำงาน ทักษะการ สร้างงาน การมีลักษณะนิสัยทำงานอย่างกระตือรือร้น ตรงเวลา ประหยัด ปลอดภัย สะอาด รอบคอบ และจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตัวอย่างการพัฒนาสมรรถนะทั้ง ๑๐ สมรรถนะ ผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สมรรถนะ	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
๔)สมรรถนะหลักด้าน ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร (English for Communication)	- ใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับคำสำคัญ หรือนิยามคำสำคัญเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน การประกอบอาชีพ การประดิษฐ์คิดค้น และการสร้างสรรค์ผลงาน -ใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน การประกอบอาชีพ การประดิษฐ์คิดค้น และการสร้างสรรค์ผลงาน - ใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน การประกอบอาชีพ การประดิษฐ์คิดค้น และการสร้างสรรค์ผลงานเป็นข้อความหรือบทอ่านสั้นๆ - สืบค้นข้อมูลจากตำราหรืออินเทอร์เน็ตที่เป็นภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงาน การประกอบอาชีพ การประดิษฐ์คิดค้น และการสร้างสรรค์ผลงาน - ใช้สมรรถนะภาษาอังกฤษด้านการฟัง หรืออ่าน และจดบันทึกย่อๆเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน การประกอบอาชีพ การประดิษฐ์คิดค้น และการสร้างสรรค์ผลงาน

ตัวอย่างการพัฒนาสมรรถนะทั้ง ๑๐ สมรรถนะ ผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สมรรถนะ	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
๕)สมรรถนะหลัก ด้านทักษะชีวิตและ ความเจริญแห่งตน (Life Skills and Personal Growth)	-บริหารจัดการชีวิตในด้านการทำงานการประกอบอาชีพ ที่เหมาะสม และสมดุล พอดีโดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

ตัวอย่างการพัฒนาสมรรถนะทั้ง ๑๐ สมรรถนะ ผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สมรรถนะ	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
๖)สมรรถนะหลักด้านทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ (Career Skills and Entrepreneurship)	- นำข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัดของตนเองมาใช้ในการเลือกอาชีพที่เหมาะสม -พัฒนาทักษะในการทำงานด้วยตนเอง โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการ และการจัดการด้านการเงิน

ตัวอย่างการพัฒนาสมรรถนะทั้ง ๑๐ สมรรถนะ ผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สมรรถนะ	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
๗) สมรรถนะหลักด้านทักษะการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม (Higher-order Thinking Skills and Innovation) : HOTS Critical Thinking, Problem Solving, Creative Thinking	- วิเคราะห์วิพากษ์และประเมินข้อมูลและเหตุผลสรุปและให้ความเห็นเกี่ยวกับการทำงานการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต - ฝึกฝนการตัดสินใจเกี่ยวกับการทำงานการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต โดยใช้ข้อมูลเหตุผลและหลักฐานที่สืบค้นด้วยการใช้เทคโนโลยีอย่างรอบด้านและเหมาะสมกับบริบททางสังคมไทย - ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานการประกอบอาชีพหรือการดำรงชีวิตวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาหาวิธีการแก้ปัญหาและเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุด - ลงมือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานการประกอบอาชีพหรือการดำรงชีวิตด้วยตนเองอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ - มีความยืดหยุ่นทางความคิดมอง/คิดและให้ความเห็นในการทำงานการประกอบอาชีพหรือการดำรงชีวิตด้วยแง่มุมที่หลากหลายคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆในการทำงานการประกอบอาชีพ

ตัวอย่างการพัฒนาสมรรถนะทั้ง ๑๐ สมรรถนะ ผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สมรรถนะ	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
๘) สมรรถนะ หลักด้านการรู้เท่าทัน สื่อ สารสนเทศ และ ดิจิทัล (Media, Information and Digital Literacy : MIDL)	- เรียนรู้แนวทางค้าขายและทำธุรกรรมในโลกออนไลน์

ตัวอย่างการพัฒนาสมรรถนะทั้ง ๑๐ สมรรถนะ ผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

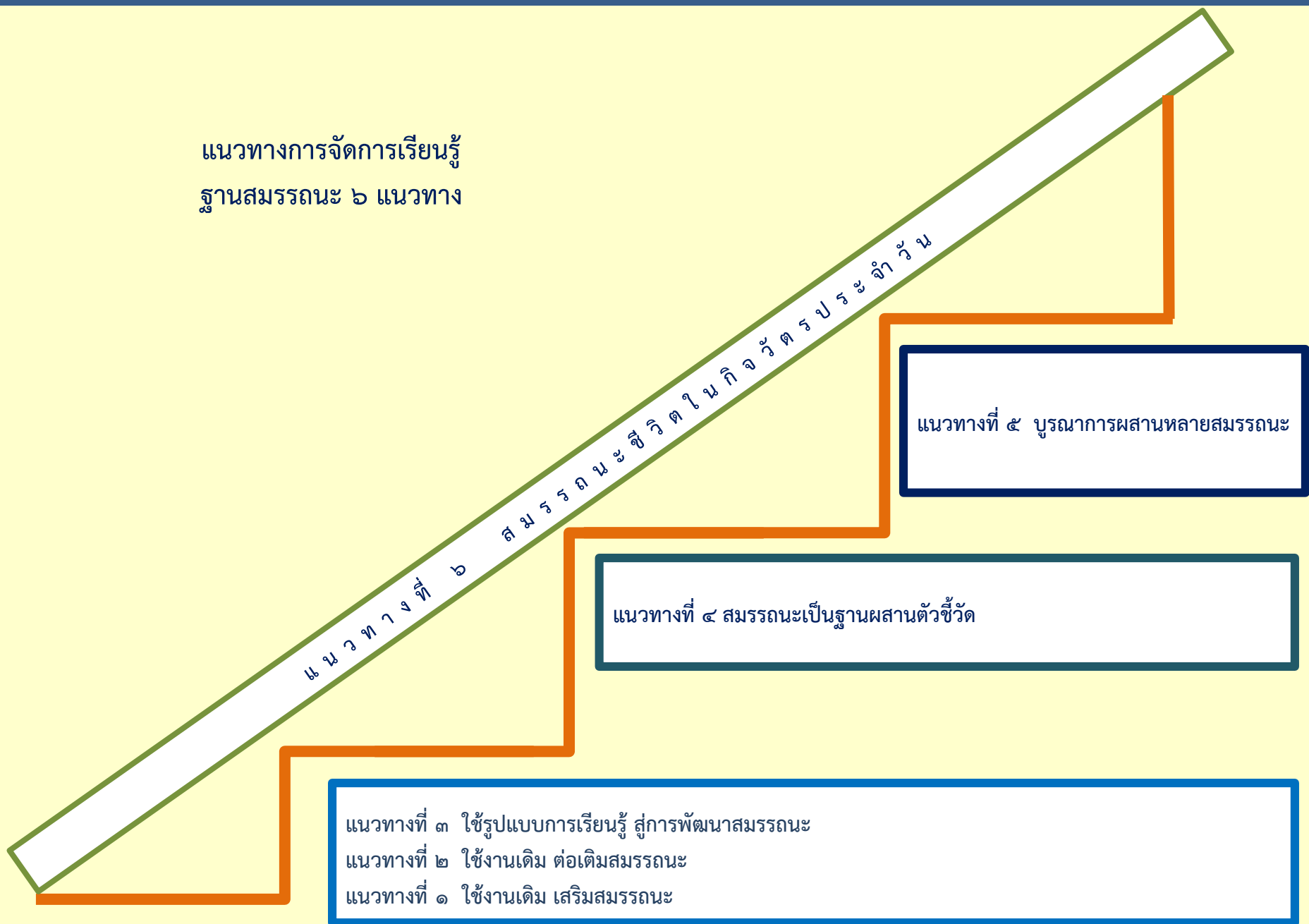
สมรรถนะ	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
๙) สมรรถนะ หลักด้านการทำงาน แบบรวมพลัง เป็น ทีม และมีภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership)	-กำหนดเป้าหมาย และปฏิบัติงานร่วมกันแบบรวมพลังในการ ทำงาน การประกอบอาชีพ การประดิษฐ์คิดค้น และการสร้างสรรค์ ผลงาน จนบรรลุเป้าหมาย -ใช้ภาวะผู้นำในการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นให้ความร่วมมือใน การทำงาน การประกอบอาชีพ การประดิษฐ์คิดค้น และการ สร้างสรรค์ผลงาน จนบรรลุเป้าหมาย - ใช้สันติวิธีในการจัดการปัญหาความขัดแย้ง ความคิดเห็นที่ แตกต่าง เกี่ยวกับการทำงาน การประกอบอาชีพ

ตัวอย่างการพัฒนาสมรรถนะทั้ง ๑๐ สมรรถนะ ผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สมรรถนะ	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
๑๐) สมรรถนะหลักด้านการเป็นพลเมืองตื่นรู้ ที่มีสำนึกสากล (Active Citizens with Global Mindedness)	- วิเคราะห์งานอาชีพที่ไม่เป็นธรรม แรงงานเด็กและผู้หญิง และเสนอแนวทางการแก้ปัญหา - เรียนรู้กลไกทางวิชาชีพและสภาพแรงงาน ในการพัฒนาวิชาชีพและดูแลสวัสดิการของคนทำงาน

**๖ แนวทาง
การจัดการเรียนการสอน
ฐานสมรรถนะ**

แนวทางการจัดการเรียนรู้
ฐานสมรรถนะ ๖ แนวทาง

แนวทางที่ ๑ ใช้งานเดิม เสริมสมรรถนะ

เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดแทรกสมรรถนะ ซึ่งครูเห็นว่าสอดคล้องกับการบทเรียนนั้นเข้าไป และคิดกิจกรรมเสริม เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาสมรรถนะนั้นเพิ่มขึ้น เป็นการช่วยเพิ่มการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เข้มข้น มีความหมาย และเกิดสมรรถนะที่ต้องการ

แนวทางที่ ๒ ใช้งานเดิม ต่อเติมสมรรถนะ

เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ต่อยอด เพิ่มเติมจากงานเดิม ให้ต่อเนื่องไปถึงขั้นการฝึกฝนการนำความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ได้เรียนรู้แล้วไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะในเรื่องที่เรียนรู้นั้น

แนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ๖ แนวทาง

แนวทางที่ ๓ ใช้รูปแบบการเรียนรู้ สู่การพัฒนาสมรรถนะ

เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการนำรูปแบบการเรียนรู้ต่าง ๆ มาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับสมรรถนะที่สอดคล้องกัน และเพิ่มเติมกิจกรรมที่สามารถช่วยพัฒนาสมรรถนะนั้นให้เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน อันจะส่งผลให้การเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้วย

แนวทางที่ ๔ สมรรถนะเป็นฐาน ผสานตัวชี้

เป็นการจัดการเรียนรู้โดยนำสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาเป็นตัวตั้งและนำตัวชี้วัดที่สอดคล้องกันมาออกแบบการสอนร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งเนื้อหาสาระและทักษะตามที่ตัวชี้วัดกำหนดไปพร้อม ๆ กันกับการพัฒนาสมรรถนะหลักที่ต้องการ

แนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ ๖ แนวทาง

แนวทางที่ ๕ บูรณาการผสาน หลายสมรรถนะ

เป็นการจัดการเรียนรู้ โดยนำสมรรถนะหลักหลายสมรรถนะเป็นตัวตั้งและวิเคราะห์ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง แล้วออกแบบการสอนที่มีลักษณะเป็นหน่วยบูรณาการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นองค์รวมโดยเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ

แนวทางที่ ๖ สมรรถนะชีวิต ในกิจวัตรประจำวัน

เป็นการสอดแทรกสมรรถนะที่ส่งเสริมการทำกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพมากขึ้น เป็นการใช้กิจกรรมในชีวิตประจำวันที่ทำอยู่แล้ว เป็นสถานการณ์ในการฝึกฝนสมรรถนะ ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่ต้องการแล้วยังช่วยทำให้การทำกิจวัตรประจำวันของผู้เรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

แนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ ๖ แนวทาง

ร่วมมือกันพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

- พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ รอบข้าง สามารถช่วยพัฒนาเด็กให้มีสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในระดับที่ต้องการได้ไม่ยากนัก
 - โดยการส่งเสริมให้เด็กนำความรู้และ ทักษะต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้มาแล้ว มาใช้ในการทำงานการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ และช่วยให้กำลังใจในการทำงาน ให้คำแนะนำส่งเสริมคุณลักษณะที่จำเป็นและเพิ่มความรู้และทักษะให้เด็กทำงานได้ดีขึ้นตามลำดับ
- เด็กก็จะเกิดสมรรถนะที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ

ร่วมมือกันพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

- พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ รอบข้าง สามารถช่วยพัฒนาเด็กให้มีสมรรถนะที่จำเป็นเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในระดับที่ต้องการได้ไม่ยากนัก
- โดยการส่งเสริมให้เด็กนำความรู้และ ทักษะต่างๆ ที่ได้เรียนรู้มาแล้ว มาใช้ในการทำงานการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ และช่วยให้กำลังใจในการทำงาน ให้คำแนะนำส่งเสริมคุณลักษณะที่จำเป็นและเพิ่มความรู้และทักษะให้เด็กทำงานได้ดีขึ้นตามลำดับเด็กก็จะเกิดสมรรถนะที่สูงขึ้นเรื่อยๆ